

# ҚЫЗЫЛОРДАДА РЕФЕРЕНДУМ ӨТЕТІНІН ЕСТІГЕНДЕР КӨП...

## ӘЛЕУМЕТТАНУЛЫҚ САУАЛНАМА ЭЛЕКТОРАЛДЫҚ БЕЛСЕНДІЛІКТІҢ ЖОҒАРЫ ДЕҢГЕЙІН КӨРСЕТТІ

Сарқылмасын Сыр - Ана!



№9 (1816)  
5 наурыз  
2026 жыл  
Бейсенбі

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ТӘУЕЛСІЗ ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ГАЗЕТ WWW.Qaa.kz qaa.kz Ақшешіт Ақшама Газеті

# ЖЕКЕ МЕКТЕП МЕМЛЕКЕТТІК МЕНШІККЕ ӨТІП ЖАТЫР...

Қызылорда облысы әкімі Нұрлыбек Нәлібаевтың қатысуымен Р.Әліарыстанұлы атындағы жеке мектепті мемлекеттік меншікке алу бойынша меморандумға қол қою рәсімі өтті. Оған жауапты сала басшылары, селекторлық режимде қала, аудан әкімдері, зиялы қауым өкілдері қатысты.

Аймақ басшысы аймақта атқарылған ауқымды жұмыстарға, соңғы жылдары бюджет қаржысының басым бөлігі әлеуметтік салаға, оның ішінде білім саласына бағытталғанына тоқталды.

«Өңірімізде Президентіміздің, Үкіметтің ерекше қолдауымен тың бастамалар жүзеге асырылуда. Жас ұрпақтың сапалы білім алуы – жұмысымыздың басты басымдығы. Білім беру саласына соңғы 3 жылда 812 млрд. 245 млн. теңге, биыл 302 млрд. теңге қаралды.

Бөлінген қаржының түпкілікті мақсатқа жетуін қадағалаудың нақты шаралары қабылданған. 2023 жылдан бері «Фейс-бақылау» мобильдік қосымшасы қолданысқа енгізіліп, балабақшаларға жалған тіркелген 19 263 бала анықталды, 28 млрд. 100 млн. теңге үнемделді. Емхананың жалған анықтамасын тіркеу, негізсіз демалыс күндерін анықтау



есебінен 6 млрд. 700 млн. теңге бюджетке қайтарылды.

Облыста демографиялық өсім мен халықтың көші-қону белсенділігі жоғары болғандықтан, оқушы санының жыл сайын артқаны байқалады. Жаңа оқу жылында 1-11 сыныпта 189 288 оқушы тіркелді, өткен оқу жылымен салыстырғанда 4364 балаға көбейген.

Осы ретте орын қажеттілігі жеке инвестиция есебінен де шешімін табуға. Жеке секторға мемлекет тарапынан қолдау жасалған. Біз өз кезегімізде

таза, шынайы жұмыс істейтін кәсіпкерлерді үнемі қолдап келеміз.

Өткенде мемлекет және қоғам қайраткері Мұрат Бақтиярұлы бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі аясында 2023 жылдың қыркүйегінде ашылған «Орда скул-2» жеке мектебін мемлекет меншігіне сыйға берді. Бүгін де дәл сондай игі істің куәсі боламыз.

Біздің ең бірінші міндетіміз – балаларымыздың жан-жақты, сапалы білім алуына қолайлы жағдай жасап, жайлы орта

қалыптастыру. Өскелең ұрпақ тәрбиесімен айналысатын барша бастамаларыңызға сәттілік тілеймін және ортақ жұмысты бірлесіп атқаруға шақырамын!» – деді Н.Нәлібаев.

Рәсімде облыстық білім басқармасының басшысы Асқарбек Есжанов пен Р.Әліарыстанұлы атындағы жеке мектептің құрылтайшысы Шәркүл Иманбердиева мектеп ғимаратын облыстық коммуналдық меншікке беру туралы меморандумға қол қойды.

Сонымен бірге Шәркүл Иманбердиева, мемлекет және қоғам қайраткері Бақберген Досманбетов, «Ұлағат» мектебінің құрылтайшысы, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері Қалқазбек Әжібеков сөз сөйлеп, жас ұрпаққа сапалы білім берудің маңыздылығына тоқталды.

Өткен жылы өңірде 13 білім беру ұйымы жаңадан ашылды. «Келешек мектептері» ұлттық жобасы аясында 10 мектеп салынып, пайдалануға берілді.

**Р.С. Р.Әліарыстанұлы атындағы жеке мектеп иесі Ш.Иманбердиеваның өз меншігіндегі нысанын мемлекеттік меншікке беруі бірінші рет емес... Бұған дейін мемлекеттен жеке меншікке алған «Горводоканалды» мемлекет иеншігіне қайта қайтарған болатын.**

## ЖАҢА КОНСТИТУЦИЯ ЖОБАСЫН ҚОЛДАУ ДЕҢГЕЙІ

89,2%

АЗАМАТ ҚР ЖАҢА КОНСТИТУЦИЯСЫ ЖОБАСЫН ҚОЛДАЙДЫ



52,8% толықтай қолдайды  
36,4% қолдауға бейім  
10,8% нақты шешім қабылдамаған

### АҚПАРАТ КӨЗДЕРІ



2026 жылғы 12-20 ақпан аралығында Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің ұйымымен бірігіп «Жаңа Конституция жобасын қолдау институты» (ЖАҚИ) қорғанып, тілге сөзінше жүргізілді. Астана, Қызылорда, Батыс Қазақстан, Жамбыл, Павлодар, Семей, Шымкент қалаларындағы азаматтардың қатысуымен өткізілді.

Қазақстандық қоғамдық даму институты алдағы референдум туралы халықтың хабардарлығы мен Жаңа Конституция жобасын қолдау деңгейін зерделеу жөнінде әлеуметтанулық сауалнама жүргізді.

**Жаңа Конституция жобасы бойынша референдум өтетіні туралы халықтың хабардар болу деңгейі.** Телефон сауалнамасының нәтижесіне сәйкес сауалнамаға қатысқан қазақстандықтардың 81,8%-ы елімізде жаңа Конституция жобасы бойынша референдум өткізу жоспарланып отырғанын біледі, олардың 33,7%-ы референдум туралы жақсы біледі, ал 48,1%-ы бұл туралы естіген, бірақ егжей-тегжейлі білмейді. Жаңа Конституция жобасы бойынша референдум туралы ештеңе естімегендер үлесі – 17,1%.

Сауалнамаға қатысқандар арасында жалпы хабардарлықтың жоғары көрсеткіші, оның ішінде референдум туралы естігендер үлесі Жамбыл (89,7%), Шығыс Қазақстан (87,8%), Қызылорда (89,1%), Батыс Қазақстан (88,1%) облыстары мен Алматы қаласында (87,6%) жоғары.

Телефон сауалнамасы нәтижелері көрсеткендей, жастар жоспарланған референдум туралы жақсы хабардар (44,8%). Бұл ретте аға буын да егжей-тегжейлі білмесе де (51,7%), жалпы жоғары хабардар екенін көрсетті.

Сондай-ақ жаңа Конституция жобасы бойынша референдум өткізу туралы хабардарлық деңгейі респонденттердің білім деңгейімен де байланысты. Азаматтардың білім деңгейі жоғары болған сайын, хабардар болудың жалпы көрсеткіші де артады. Мысалы, жоғары білімі бар сауалнамаға қатысқандардың 86,7%-ы қандай да бір дәрежеде референдум өткізу туралы естіген болса, орта арнайы, кәсіптік білімі бар сауалнамаға қатысқандардың 74,3%-ы референдум туралы хабардар.

Телефон сауалнамасына қатысқандардың басым көпшілігі (76,9%) елдегі саяси реформалар мен саяси өзгерістер туралы ақпаратты әлеуметтік желілерден (TikTok, Telegram, Instagram, Facebook, ВКонтакте және т.б.) алатынын көрсетті. Ал үштен бірі (33,3%) мұндай жаңалықтарды интернет-сайттардан біледі. Сауалнама қатысушыларының 20,5%-ы теледидарды ақпарат көзі ретінде атап өтті.

**Сауалнама жоғары электоралдық белсенділік деңгейін көрсетті.** «Сіз Қазақстан Конституция жобасы бойынша референдумға қатысуды жоспарлап отырсыз ба?» деген сұраққа респонденттердің басым бөлігі – 72,8%-ы – оң жауап беріп, бұл олардың азаматтық парызы екенін атап өтті. Азаматтардың 17,9%-ы әлі референдумға қатысып-қатыспайтыны туралы нақты шешім қабылдамағанын айтты. Ал респонденттердің 9,3%-ы референдумға қатысуды жоспарлап отырған жоқ.

Жоғары әлеуметтік электоралдық белсенділік Түркістан (82,7%), Батыс Қазақстан (78,6%), Қарағанды (78,1%), Қызылорда (76,1%), Жамбыл (75,0%) және Солтүстік Қазақстан облыстарында (75,0%) байқалды.

Референдумға қатысуға ең жоғары дайындықты жастар (82,2%) мен 29-45 жас аралығындағы азаматтар (76,3%), сондай-ақ жоғары білімді (74,4%) және жалпы орта білімді (75,0%) респонденттер көрсетті.

Алынған деректерге сәйкес қазақстандықтардың көпшілігі – 89,2%-ы – Жаңа Конституция жобасын қолдайды. Олардың ішінде сауалнама қатысушыларының 52,8%-ы жобаны толықтай қолдайтынын, ал 36,4%-ы жобаны қолдауға бейім екенін айтты. Ал ер түрлі себептермен Жаңа Конституция жобасын қолдамайтын немесе әлі таңдауын жасамағандар үлесі бар-жоғы – 10,8%.

2026 жылғы 12-20 ақпан аралығында Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің тапсырысы бойынша «Жаңа Конституция жобасын қолдау институты» қоғамдық пікірге сауалнама жүргізді.

Зерттеу Қазақстанның ересек халқын (18 жасан асқан) жынысы, жасы, елді мекен түрі және тұратын өңірі бойынша көрсететін ұлттық іріктеме негізінде жүргізілді.

Іріктеме жиынтық көлемі – 1200 респондент. Телефон арқылы сауалнама жүргізу аумағы 17 облысты және республикалық маңызы бар 3 қаланы (Астана, Алматы, Шымкент) қамтыды. Байланыс стационарлық және мобильді телефон нөмірлері арқылы жүзеге асты.

Сауалнама ҚР ОСК-ның ресми хабарламасына сәйкес жүргізілді.

Қызылорда облыстық қорғаныс істері жөніндегі департаменті бастығы орынбасарының міндетін атқарушы Нұрлыбек СЕЙТХАНОВ:

## ӘСКЕРГЕ ШАҚЫРУ БАСТАЛДЫ

Көктемгі шақырылым барысында өңірімізден 800-ден астам азамат әскери қызметке жіберіледі. Оның ішінде Қазақстан Республикасы ҰҚК Шехара қызметіне 100-ге жуық, Қарулы күштер қатарына 400-ден астам, Ұлттық ұланға 300-ге жуық, Мемлекеттік күзет қызметіне 15-тен астам, Төтенше жағдайлар министрлігіне 30-ға жуық жас жігіт жолданады. Бұл ел қауіпсіздігін қамтамасыз етудегі маңызды қадам. Әскер қатарына еліміздің қорғауға қабілетті, денсаулығы мықты, дене бітімі шыныққан, білім деңгейі жеткілікті және моральдық-іскерлік қасиеттері жоғары азаматтар іріктеледі. Әскери қызмет жас буын үшін тәртіп пен жауапкершіліктің, отансүйгіштің пен азаматтық ұстанымының мектебі.

Әскерге шақырылушылар медициналық тексерістен толық өтіп, заң талаптарына сәйкес сараптамадан өтеді. Барлық ұйымдастыру жұмыстары қолданыстағы нормативтік-құқықтық актілер негізінде жүргізілуде.

# “ҚЫЗЫЛША” ҚАУЛЫСЫ

### немесе кез-келген адам қызылшаға тегін екпе салдыра алады

Елімізде қызылша бойынша эпидемиологиялық ахуалды тұрақтандырып, аурудың одан әрі таралуын болдырмау мақсатында Қазақстан Республикасының Бас мемлекеттік санитариялық дәрігерінің 2026 жылғы 19 ақпандағы №3 «Қазақстан Республикасында қызылша бойынша санитариялық-эпидемияға қарсы және санитариялық-профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу шаралары туралы» қаулысы қабылданды.

Құжатта қызылшаға, қызамыққа және паротитке қарсы иммундауды кеңейту көзделген:

- 6 айдан 10 ай 29 күнге дейінгі балаларды егу – жағдай тұрақтанғанға дейін;

- ұлттық профилактикалық екпелер күнтізбесіне сәйкес егілмеген 2-5 жас және 7-18 жас аралығындағы балалар – ілеспе және толықтыра иммундау аясында;
- 30 жасқа дейінгі егілмеген, егілгені туралы деректері жоқ, сондай-ақ ақпараттан-дырылған келісімді алғаннан кейін осы инфекцияға қарсы алдыңғы қосымша жаппай иммундау барысында егілмеген денсаулық сақтау ұйымдарының медицина қызметкерлерін егу – ілеспе және толықтыра иммундау аясында;
- шетелдік азаматтарды қоса алғанда, ақпараттандырылған келісімді алғаннан кейін қызылшамен ауырған адаммен соңғы

қарым-қатынаста болған сәттен бастап 72 сағаттан кешіктірмей 30 жасқа дейінгі адамдарға – шұғыл вакцинация.

Қаулыға сәйкес балаларды стационарларға, ұжымдық ұйымдарға қабылдауға қатысты бірқатар күшейту шаралары белгіленді:

- балаларды жоспарлы түрде стационарларға жатқызу тұрақты медициналық қарсы көрсетілімдері бар балаларды қоспағанда, қызылшаға, қызамыққа және эпидемиялық паротитке қарсы вакцинация болған кезде жүзеге асырылады;
- жабық мекемелерге (балалар үйлеріне, мектеп-интернаттарға, балалар мен ересектерге арналған психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйымдарға) қабылдау Қазақстан Республикасының Ұлттық егу күнтізбесі шеңберінде вакцинация болған кезде жүзеге асырылады;

- қызылша жағдайларының тіркелуі кезінде екпе алмаған балалар мектепке дейінгі ұйымдарға және мектептерге барудан уақытша шеттетіледі.

Қазақстан Республикасының қорғаныс, ішкі істер, төтенше жағдайлар министрліктері, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік күзет қызметі, Қазақстан Республикасының Ұлттық қауіпсіздік комитеті бойынша Қаулыға белгіленген шаралар:

- қызылшамен ауырған науқастармен байланыста болған, ауру белгілері бар не инфекциялық аурулардың ошақтарынан келген әскерге шақырылушыларды әскери бөлімдерге келген кезде 21 тәулікке оқшаулау; әскери, арнаулы оқу орындарына қабылдауды Қазақстан Республикасының Ұлттық егу күнтізбесі шеңберінде вакцинация болған кезде жүзеге асыру;

қызылша жағдайларын тіркеу кезінде бөлімшелерден және науқаспен қарым-қатынаста болғандар қатарынан адамдарды ауыстыруға және жұмыстан шығаруға тыйым салу.



Қызылорда облысының санитариялық-эпидемиологиялық бақылау департаменті

ҚР Бас мемлекеттік санитариялық дәрігерінің 19.02.2026 ж. №3 Қаулысымен қабылданған

қызылша ауруының одан әрі таралуының алдын алу шаралары

### Қызылшаға, қызамыққа және паротитке қарсы иммундау:



6 айдан 10 ай 29 күнге дейінгі балаларды егу – жағдай тұрақтанғанға дейін жүргізіледі;



2-5 жас және 7-18 жас аралығындағы балаларды егу – ұлттық профилактикалық екпелер күнтізбесіне сәйкес егілмеген болса, ілеспе және толықтыра иммундау аясында жүргізіледі;



30 жасқа дейінгі егілмеген, егілгені туралы деректері жоқ, осы инфекцияға қарсы алдыңғы қосымша жаппай иммундау барысында егілмеген денсаулық сақтау ұйымдарының медицина қызметкерлерін егу – ілеспе және толықтыра иммундау аясында жүргізіледі;



72 шетелдік азаматтарды қоса алғанда, қызылшамен ауырған адаммен соңғы қарым-қатынаста болған сәттен бастап 72 сағаттан кешіктірмей 30 жасқа дейінгі адамдарға – шұғыл вакцинация жүргізіледі.

sebd.qyzylorda

QZOSEBD

# ҚЫЗЫЛОРДА ҚАРҚЫНЫ: САПАЛЫ ҚЫЗМЕТ, ТҰРАҚТЫ БАҚЫЛАУ

Қызылорда қалалық дене тәрбиесі, спорт және туризм бөлімінің басшысы Еркін ЖАНТУҒАНОВ:

## ЖАППАЙ СПОРТ МӘДЕНИЕТИ ҚАЛЫПТАСАДЫ



Бұқаралық спортты дамыту, салауатты өмір салтын қалыптастыру мақсатында қалалық дене тәрбиесі, спорт және туризм бөлімі білім бөлімімен бірлесіп мектеп оқушыларын, оның ішінде әлеуметтік осал топтағы және деструктивті діни ағым ықпалындағы балаларды спортқа тарту бағытында жүйелі жұмыстар жүргізуде.

Өткен жыл бойына эстафеталық жарыстар, ұлттық ойындар және бұқаралық спорттық іс-шаралар жоспары бекітіліп, тұрақты түрде ұйымдастырылды. Әлеуметтік қолдау аясында аз қамтылған және көпбалалы отбасы балаларына, қала жастарына, спортқа қолжетімділігі шектеулі топтарға 24 000 бір реттік жолдама берілді.

Жүзді үйрену үшін «Евразия» спорт кешеніне, коньки тебуді үйрену үшін «Мұз айдынына», сондай-ақ «Тарлан» спорт кешеніне, Белкөл және өзге де инфрақұрылымдарға жолдамалар берілді. Осы мақсатқа 25,1 млн. теңгеден астам қаржы бағытталды.

2025 жылы 230 спорттық іс-шара өткізіліпті. Оның ішінде республикалық және облыстық 20 іс-шара өтсе, оған 4000 адам қатысқан. Сондай-ақ 2 оқу-жаттығу жиыны ұйымдастырылып, 48 спортшы қамтылды. Қылмыстық-атқару жүйесі мекемелерімен бірлесіп 18 спорттық іс-шара өтіп, оған 2400-ден астам адам қамтылды.

Қала және оған қарасты елді мекендерде 824 спорт нысаны бар, оның ішінде 4 стадион, 14 спорт кешені, 9 бассейн, 269 спорт зал, 508 ашық алаң, 1 ипподром, 1 есу базасы, 1 жеңіл атлетикалық және 1 футбол манежі жастарды спортқа баулып келеді.

Жыл басынан бері еліміз чемпионаттарынан 147 жүлде алынды. Азия және халықаралық жарыстардан да бірнеше жүлделер бар. 2023 жылдан бері жалпы 166 медаль иеленіпті.

Өткен жылы «Наурызана – 2025» ұлттық ойындары, республикалық веложарыс, «Qyzylorda-OPEN» шахмат турнирі, «Бала Барыс – 2025» жасөспірімдер додасы, 3x3 баскетбол республикалық турнирі, «Чемпионмен бірге жүгір» марафоны, республика күніне арналған ұлттық спорт жарыстары өтіп, көпшілік қызығушылығын туғызды.

2026 жылы 235 спорттық іс-шара өткізу жоспарланған. Бұқаралық спортты дамытуға 196,3 млн. теңге бөлініп отыр. Қажымұқанды еске алу республикалық турнирі, «Бөрің де жарысқа» мектеп жарыстары, республикалық веложарыс, Qyzylorda-OPEN шахмат турнирі, Ұлттық ойындар біріншіліктері, қалалық велошеру және бұқаралық марафондар өткізу жоспарлануда.

Атқарылған жұмыстар халықты спортпен қамту ауқымын кеңейтті. Әлеуметтік топтарға спорттық қолжетімділігін арттырды. Қалада тұрақты спорттық экожүйе қалыптастырды. Туризм мен демалыс инфрақұрылымының дамуына серпін берді. 2026 жылы негізгі басымдық — жаппай спорт мәдениетін қалыптастыру және тұрғындардың кемінде жартысын жүйелі дене белсенділігіне тарту болып отыр.



Мәселен Қажымұқан Мұңайтпасұлы атындағы спорт клубында спорттың 13 түрі бойынша үйірмелер жұмыс істейді. Онда қазақ күресі, дзюдо, бокс, таэквондо, грэпплинг, футбол, тоғызқұмалақ және тағы басқа үйірмелерге 1400 адам қамтылған.

Жыл басынан бері еліміз чемпионаттарынан 147 жүлде алынды. Азия және халықаралық жарыстардан да бірнеше жүлделер бар. 2023 жылдан бері жалпы 166 медаль иеленіпті.

Өткен жылы «Наурызана – 2025» ұлттық ойындары, республикалық веложарыс, «Qyzylorda-OPEN» шахмат турнирі, «Бала Барыс – 2025» жасөспірімдер додасы, 3x3 баскетбол республикалық турнирі, «Чемпионмен бірге жүгір» марафоны, республика күніне арналған ұлттық спорт жарыстары өтіп, көпшілік қызығушылығын туғызды.

2026 жылы 235 спорттық іс-шара өткізу жоспарланған. Бұқаралық спортты дамытуға 196,3 млн. теңге бөлініп отыр. Қажымұқанды еске алу республикалық турнирі, «Бөрің де жарысқа» мектеп жарыстары, республикалық веложарыс, Qyzylorda-OPEN шахмат турнирі, Ұлттық ойындар біріншіліктері, қалалық велошеру және бұқаралық марафондар өткізу жоспарлануда.

Атқарылған жұмыстар халықты спортпен қамту ауқымын кеңейтті. Әлеуметтік топтарға спорттық қолжетімділігін арттырды. Қалада тұрақты спорттық экожүйе қалыптастырды. Туризм мен демалыс инфрақұрылымының дамуына серпін берді. 2026 жылы негізгі басымдық — жаппай спорт мәдениетін қалыптастыру және тұрғындардың кемінде жартысын жүйелі дене белсенділігіне тарту болып отыр.

Қызылорда қалалық сәулет және қала құрылысы бөлімінің басшысы Ердәулет МҮБӘРАК:

## БАС ЖОСПАРДЫ ЖАҢАҚАТУ – БАСТЫ МІНДЕТ

2025 жылдың қорытындысы бойынша қалалық сәулет және қала құрылысы бөлімі жеке және заңды тұлғаларға 29 913 қызмет көрсетті. Оның ішінде 9 мемлекеттік қызмет түрі бойынша 8 251 қызмет ұсынылған.

Жер қатынастары саласында 3070 қызмет көрсетіліп, азаматтар мен ұйымдардан түскен 16030 өтінішке тиісті жауаптар берілді. 1 674 нысан бойынша меншік иелерінің пайдалануға қабылдау актілері есепке алынды, пайдалануға берілген тұрғын үйлер саны 1 350, жалпы ауданы 470 819,2 ш.м. Әлеуметтік, коммерциялық және инфрақұрылымдық бағыттағы 888 нысан қаралып, 569-ы есепке алынды. 2025 жылдың 9 айында бюджетке 91,2 млн. теңге түсті. Сыртқы келбеті талапқа сай емес жарнамаларды реттеу үшін 340 ескерту хат берілді.



Қаланың жаңа бас жоспарын әзірлеу жұмыстары жалғасуда. Қала аумағы 172 гектарға ұлғайып, жалпы шекарасы 20 700 гектар болып белгіленді. Жобаның қорытынды кезеңі мемлекеттік сараптама талаптарына байланысты 2026 жылға жоспарланған.

2026 жылға қойылған негізгі міндеттер қаланың Бас жоспарын және елді мекендердің даму схемаларын бекіту. Құрылыс нормаларының қатаң сақталуын бақылау. Көпқабатты тұрғын үйлердің қасбеттерін, аллеялар мен көшелерді жаңғырту. Құрылыс

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды

Қызылорда алалық тұрғын үй инспекциясы бөлімінің басшысы Абзал РЫСБЕК:

## ТҰРҒЫН ҮЙ КЕЗЕГІН “ОТБАСЫ БАНК” ЖҮРГІЗЕДІ

Еліміздің «Тұрғын үй қатынастары туралы» Заңына 2024 жылғы 24 қарашада енгізілген өзгерістерге сәйкес 2025 жылғы 24 мамырдан бастап Қазақстан азаматтарын тұрғын үйге мұқтаждар есебіне қою қызметін Ұлттық даму институты мәртебесіне ие Отбасы банк жүзеге асыруда.

Осыған байланысты бұрын Қызылорда қаласының тұрғын үй инспекциясы бөлімінің құзыретінде болған тұрғын үйге мұқтаж азаматтарды есепке алу, кезекке қою, тұрғын

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды



үй беру туралы шешім қабылдау қызметтері толықтай Отбасы банкке берілді.

2026 жылғы 5 қаңтардағы жағдай бойынша Қызылорда қаласында тұрғын үйге мұқтаж азаматтардың 6 санаты бойынша 34 160 отбасы кезекте тұр. Оның ішінде көпбалалы отбасылар 5743. Жетім балалар

келісу, қауіпті техникалық құрылғыларды есепке қою/шығару, тұрғын үй сертификаттарын беру қызметтері бойынша сұраныс көп болды.

2025 жылы қалада 1261 пәтер пайдалануға берілді. Пәтерлер әлеуметтік осал топтарға, көп балалы отбасыларға, жетім балаларға

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды



нысандарына тұрақты мониторинг жүргізу. Жер телімін алу бойынша бұрынғы жылдардағы кезекті өтініштерді толық орындау. Қаланың сәулеттік келбетін дамыту, заңдылықты қамтамасыз ету және тұрғындарға сапалы мемлекеттік қызмет көрсету бағытындағы жұмыстар жүйелі түрде жалғасуда.

Қаланы көркейту бағытындағы жұмыстар қаланың сәулеттік келбетін жақсарту үшін 40-қа жуық эскиздік жоба әзірленді. Оның ішінде аллеялар мен қоғамдық кеңістіктерді абаттандыру, көпқабатты

үйлердің қасбеттерін жаңарту, жағалау аумағын дамыту, әлеуметтік нысандар мен инфрақұрылым объектілерін әрлеу жобалары бар.

Өткен жылы заңсыз құрылысқа қарсы бақылау мониторинг нәтижесінде рұқсат құжаттарының салынған 298 кәсіпкерлік нысан анықталып, заң талаптарына сәйкес шаралар қабылданды. Жалпы сомасы 44,1 млн. теңге айыппұл салынды.

Қала аумағында құрылыс нормаларын сақтау мақсатында тұрақты рейдтік жұмыстар жүргізілуде.

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды



және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды

және аға-анасының қамқорлығынсыз қалғандар 1186. Апаттық тұрғын үй тұрғындары 583. Әлеуметтік жағынан осал топтар 9247. Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметкерлері 8 238. Санаты белгіленбегендер 9167.

2025 жылдың 12 айында тұрғын үй инспекциясы бөлімі тарапынан 2 451 мемлекеттік қызмет көрсетілді. Кезекке қою, мемлекеттік тұрғын үйлерді жекешелендіру, қауіпті өндірістік объектілерге жобаларды

## САҚТАНСАҢ САҚТАЙДЫ !

Көктем мезгілінің келуімен Қызылорда қаласы аумағындағы Сырдария өзені мен өзге де су айдындарында мұздың еруі басталады. Бұл кезең – аса қауіпті уақыттардың бірі. Мұздың беріктігі төмендеп, адам өмірі мен денсаулығына үлкен қатер төндіреді. Осыған байланысты тұрғындарды келесі қауіпсіздік ережелерін қатаң сақтауға шақырамыз.

Мұз еру кезеңінде қатаң тыйым салынады:

Еріген, немесе жарылған мұздың үстіне шығуға;

Өзен-көлдерден жаяу, немесе көлікпен өтуге;

Мұз үстінде балық аулауға; Балалардың су айдындары маңында қараусыз жүруіне жол беруге.

Қауіпсіздік шаралары:

Су айдындарына жақындамаңыз, әсіресе таңғы және күн жылынған уақыттарда;

Балаларға мұздың қауіпті екенін түсіндіріп, оларды үнемі бақылауда ұстаңыз;

Қауіп төнген жағдайда, немесе адам суға түсіп кеткенін көрсеніз, дереу 112 нөміріне хабарласыңыз; Ескерту белгілері орнатылған қауіпті аймақтарға бармаңыз. Есте сақтаңыз!

Мұздың сыртқы көрінісі алдамшы болуы мүмкін. Қалың көрінген мұздың өзі кез-келген сәтте сынып кетуі ықтимал. Қарапайым қауіпсіздік ережелерін сақтау – қайғылы жағдайлардың алдын алудың басты кепілі. Қызылорда қаласының тұрғындары мен қонақтарын сақтық шараларына жауапкершілікпен қарап, өз өмірі мен жақындарының қауіпсіздігін қамтамасыз етуге шақырамыз.

**ЕСЕНГЕЛДИЕВ Е.Т.**  
**Қызылорда қаласы Төтенше жағдайлар басқармасының аға инженері, азаматтық қорғау лейтенанты**

## 2026 жылғы I тоқсанында «Жалағаш ауданының дене тәрбиесі, спорт және туризм бөлімі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі басшысының азаматтарды және заңды тұлғалардың өкілдерін, оның ішінде мекеме қызметкерлерін жеке қабылдау кестесі

| № | Жеке қабылдауды жүргізетін адамның тегі, аты, әкесінің аты | Жеке қабылдауды жүргізетін адамның лауазымы                                                          | Жеке қабылдау күні мен уақыты                | Қабылдау мерзімі |
|---|------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|------------------|
| 1 | Есенов Жайдарбай Мырзабайұлы                               | «Жалағаш ауданының дене тәрбиесі, спорт және туризм бөлімі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі басшысы | Сәрсенбі күні сағат 16.00 ден 17.00-ге дейін | Апта сайын       |

|                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>МЕНШІК ИЕСІ:</b></p> <p>«Желтоқсан и К» ЖШС</p> <p><b>Бас редактор</b><br/>Сәрсенкүл Бәйдешқызы<br/>БИҚОЖАЕВА</p> <p><b>Бас редактордың орынбасары</b><br/>Айдана ӘЛИАРЫСТАН</p> | <p><b>Редакцияның мекен-жайы:</b></p> <p>Қызылорда қаласы<br/>Абай даңғылы, 59/1</p> <p><b>Телефон:</b> 23-16-08<br/>23-16-11</p> | <p>(E-mail: a_akshamy@mail.ru)</p> <p>Газет Қазақстан Республикасы Байланыс және Ақпарат Агенттігінде тіркеліп</p> <p>№14611-Г «7» қараша 2014 жылы күәлігі берілген.</p> <p>Алғашқы есепке қою кезіндегі нөмірі мен мерзімі</p> <p>№1026-Г - 11.01.2000 ж</p> <p>Газет аптасына бір рет жарық көреді</p> | <p><b>ТАРАЛЫМЫ:</b> 4000</p> <p>Газет редакцияның компьютерлік орталығында теріліп, беттелді. Газет Қызылорда қаласындағы «PRINT» баспаханасында басылды.</p> <p><b>Мекен-жайы:</b> Қызылорда қаласы, А.Байтұрсынов көшесі, №49</p> <p><b>Таралу аумағы:</b> Қазақстан Республикасы</p> <p><b>Тапсырыс</b></p> | <p>Газет бетіндегі жарияланымдардың позициясы мен фактілері үшін редакция жауап бермейді.</p> <p>Қолжазбалар өңделеді және авторларға қайтарылмайды.</p> <p>Газет материалдарын көшіріп басу үшін міндетті түрде редакцияның рұқсаты керек.</p> <p>Сурет сапасына редакция жауап бермейді</p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Үкімет пен әкім

# ЖОЛ САПАСЫ ЖАҚСАРАДЫ?

**Ресми ақпарат:** Премьер-министр Олжас Бектенов автожол саласын дамыту мәселелері бойынша Үкімет отырысын өткізді. Онда Мемлекет басшысының Үкіметтің кеңейтілген отырысында берген тапсырмаларын орындауға, оның ішінде жаңа автожол жобаларын іске асыру, өңіраралық желіні дамытуға назар аударылды.

Қазақстанда жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдарының ұзындығы 95 мың шақырымды құрайды, оның 25 мың шақырымы республикалық, ал 70 мың шақырымы жергілікті желіге тиесілі.

Алдағы үш жылда 32 мың шақырым жергілікті жолдарды нормативтік жағдайға келтіру, қамту көлемін бес есеге арттыру жоспарлануда. 2029 жылға қарай 10 мың шақырым жол орта мерзімді жөндеуден өтеді, оның 5 мың шақырымы қазірдің өзінде аяқталды.

Премьер-министр Олжас Бектенов «Қарағанды – Жезқазған», «Бейнеу – Сексеуіл» және басқа да жобалар бойынша биыл барлық қажетті жобалық құжаттаманы әзірлеуді аяқтау керек екенін атап өтті. Сондай-ақ Астана, Арқалық және Ырғызды байланыстыратын «Орталық – Батыс» жобасын жеделдету қажет. Жұмысты бақылау Премьер-министрдің бірші орынбасары Роман Скляряға, «Орталық – Батыс» жобасын үздіксіз қаржыландыруды қамтамасыз ету Премьер-министрдің орынбасары – ұлттық экономика министрі Серік Жұманғаринге жүктелді.

Жол сапасы мәселелері бойынша әкімдіктерге азаматтардың өтініштеріне жедел жауап беру, уақтылы түсіндіру

**Үкімет басшысы О.БЕКТЕНОВ:**

**– Сапалы жолдар – жайлы әрі қауіпсіз қозғалыс қана емес, сондай-ақ өңірлердің экономикалық өсуі мен инвестициялық тартымдылығын арттыруға да мүмкіндік береді. Жол құрылыстары мен жөндеу жұмыстарында технологияларды қатаң сақтау, жобаларды уақтылы іске асыру – Көлік министрлігіне ғана емес, әкімдіктерге де қатысты мәселе. Оны бірінші басшылар тұрақты бақылауда ұстауы тиіс.**

жұмыстарын жүргізіп, жолдарды жөндеу барысына бақылауды күшейту тапсырылды.

Жол бойындағы сервисті дамытуға ерекше назар аударылды. Бұл орайда ұлттық стандарттарға сай келетін нысандардың қатары көбейіп келеді.

Бірақ олар негізінен ірі елді мекендердің маңында орналасқан. Сондықтан, трассалардың бойында сервистік орталықтарды біркелкі ашып, жүргізушілерге жанармай бекеттері мен қонақ үйлерге дейінгі қашықтық туралы мәлімет беретін жол белгілерін орнату керек.

Сонымен қатар шекаралық өткізу бекеттерінің маңында жүргізушілерге қызмет көрсететін сервистік нысандар ашу бойынша шаралар қабылдануы тиіс.

Премьер-министр транзиттік тасымал көлемінің артуына байланысты ауыр жүк көліктеріне де сапалы қызмет қажет екенін атап өтті. Сервистік сегменттің бұл түріне сұраныс жоғары, оны отандық бизнес ұсына алады.

Жалпы, жаңа автожол жобаларын кешенді түрде жүзеге асырып, инфрақұрылымды дамытуды және жөндеу жұмыстарының толық көлемде аяқталуын қамтамасыз ету қажеттігі атап өтілді.

Үкімет басшысының тапсырмасы:

- Жол бойындағы сервисті дамыту. Көлік министрлігіне әкімдіктермен бірлесіп 1 мамырға дейін тиісті стандарттар мен бизнесті ынталандыру шараларын сақтай отырып, әр өңірде жол бойындағы сервисті дамытудың егжей-тегжейлі картасын әзірлеу тапсырылды.

- Автожол саласын цифрлық трансформациялау ісі. Көлік және Жасанды интеллект министрліктеріне «ҚазАвтоЖол» компаниясы мен Сапа орталығына осы жылдың соңына дейін республикалық, жергілікті және қалалық желілер бойынша деректерді интеграциялап, жолдардың жағдайын, жұмыстардың барысы мен бюджет қаражатының тиімділігін бақылаудың бірыңғай цифрлық платформасының жұмысын қамтамасыз етуді тапсырылды. Бұл объективті жағдайды нақты уақыт режимде бақылауға және ақауларды уақтылы жоюға мүмкіндік береді.

- Қозғалыс қауіпсіздігі. Көлік министрлігіне Ішкі істер, Төтенше жағдайлар министрліктерімен және елді мекен ішкілік жолдарды жөндеуге 2 млрд 802 млн теңге қаржы қаралды. Нәтижесінде аудандық маңызды бар жолдардың 91 пайызы, ал елді мекенішілік жолдардың 75,1 пайызы жақсы және қанағаттанарлық жағдайға жеткізілді.

- Темір-баба – Ресей шекарасы жобасы бойынша қойылған тапсырмаларға сәйкес Жаңаөзен – Түрікменстан шекарасы учаскесінде

жұмыстар жүргізілуде. Бұл жол телемі – Түрікменстан-Ресей дәлізінің бір бөлігі. Сонымен қатар жолды 4 жолаққа дейін кеңейту бойынша техникалық-экономикалық негіздеме әзірлеу басталды.

- Бейнеу – Сексеуіл жобасы Транскаспий халықаралық көлік бағыты (ТХКБ) бойынша жолды шамамен 1000 км-ге және жүк жеткізу уақытын 3 күнге дейін қысқартады.

– Жезқазған және Орталық – Батыс бағыттары. Аталған жобалар бойынша жұмыстар жүзеге асуда. Құрылыс жұмыстарын ағымдағы жылдың мамыры айында басталмақ.

- Батыс Еуропа – Батыс Қытай жобасы бойынша Қызылорда – Ақтөбе ең маңызды дәліздің ішіне кіреді. Бұл жол телімі Батыс Еуропа – Батыс Қытай және Ресей мен Орталық

**Көлік министрі Н.САУРАНБАЕВ:**  
– Жол жабыны туралы бөлек айту керек. Қазіргі уақытта асфальт-бетон жабыны 8 тоннаға дейінгі осытқ жүктемеге есептелген. Көп интенсивті қозғалысқа және қатты ыстыққа шыдамайды. Осыған байланысты жазғы мерзімнің күндізгі уақытында жүк көліктерінің қозғалысына шектеу қойылады. Бұл транзиттің дамуына кедергі келтіреді. Ал цемент-бетон жабыны ауыр жүктемеге төзімді. Қызмет ету мерзімі 40 жылға дейін жетеді. Осындай жағдайда транзиттік дәліздерде жол жабынын дұрыс таңдау маңызды.

**Жөндеу жұмыстарына келер болсақ, жол құрылысымен қатар, үш жылдық жоспар аясында жөндеу жұмыстары да қарастырылған. Мемлекет басшысының тапсырмасына сәйкес, 2029 жылға дейін 10 мың шақырым жолға орташа жөндеу жүргізіледі. Қазіргі таңда оның 5 мың шақырымы жөнделіп бітті. Алдағы үш жылда қалған 5 мың шақырым жол жөнделеді. Осылайша қойылған міндет толық орындалады.**

Жобаның техникалық-экономикалық негіздемесі әзірленген. Қазіргі уақытта қаржы тарту рәсімдері жүргізілуде. Құрылыс жұмыстары биыл басталады.

- Өңірлік жобалар бойынша негізгі транзиттік бағыттармен қатар өңірлік және өлеуметтік маңызы бар жобаларды дамыту да ерекше назарда. Атап айтқанда, Қарағанды

Азия бағыттарының қосылатын арнасы болып есептеледі. Қызылорда – Ақтөбе жобасы 3 учаскеге бөлінген. Ақтөбе-Ұлғайсын және Сексеуіл-Қызылорда құрылысы осы жылы, ал Ұлғайсын-Сексеуіл бөлімі келесі жылы басталады. Жоспар бойынша үш учаскінің жұмыстарын бір уақытта бітіру қарастырылған.

Қызылорда облысының әкімі Н.НӘЛІБАЕВ:

## ӘРБІР ЖОБАҒА ҚОЙЫЛАТЫН БАСТЫ ТАЛАП – ҚҰРЫЛЫС САПАСЫ

Қызылорда облысы әкімі Нұрлыбек Нәлібаев мәжіліске селекторлық режим арқылы қатысып, отырыстан соң жауапты сала басшыларына күн тәртібіндегі мәселеге орай жиналыс өткізді.

– Үкімет басшысы орталық атқарушы органдар мен өңір әкімдеріне саладағы жұмыстарды бақылауға алып, сапалы жүргізуді тапсырды. Биылға жоспарланған жол құрылысы жобалары сапалы әрі мерзімінде жүзеге асырылуы керек. Жол сапасын жақсарту, жөндеу, асфальт төсеу қазан-қараша айларына дейін толық аяқталуы тиіс.

Өздеріңізге белгілі, әрбір жобаға қойылатын басты талап – құрылыс сапасы. Дегенмен Жол активтері ұлттық сапа орталығы жүргізген тексеруден кейін бірқатар кемшілік анықталды. Бұл кемшіліктер толық қалпына келтірілуі тиіс.

Мемлекет басшымыз Ұлттық құрылтай отырысында «Батыс Еуропа – Батыс Қытай» халықаралық автодәлізінің Қызылорда – Ақтөбе бағытын төрт жолақты етіп кеңейту жобасы басталатынын, «Бейнеу – Сексеуіл» жолының құрылысы биыл қолға алынатынын атап өтті. Бұл жобалар Президентіміздің тікелей бақылауында.

Аталған маңызды жобалардың мерзімінде басталуын қамтамасыз етіңіздер. Тиісті министрліктермен жұмыс жасаңыздар, - деп, Н.Нәлібаев сала басшыларына қатаң тапсырды.

Қыстың соңғы күндері табиғат тосын мінез көрсетіп, бір күн бойы нөсер жаңбыр жауды.

Артында қатты жел тұрып, аяз болды. Қызылорда қаласы мен Сырдария, Жалағаш, Қармақшы аудандарына қарасты бірқатар елді мекендегі электр желілеріне, қондырғыларға, ағаштарға толықтай мұз қатып, қалың қар жауып, бағаналар, талдар құлады. Салдарынан 250-ден астам электр бағанасы құлап, 80 шақырымға жуық желі үзілді.

Апатты жағдайды қалпына келтіру мақсатында жедел штаб құрылып, «Қызылорда электр тарату тораптары» компаниясының 170-тен аса маманынан құралған жедел жөндеу бригадалары, 80 арнайы техника жұмылдырылды. Тұрғындарды мүмкіндігінше қысқа мерзімде электр энергиясымен қайта қамтамасыз ету үшін 24 сағат бойы үзіліссіз, күшейтілген режимдегі жұмыс екі ауысымда жүргізілуде.

Уақытпен санаспай, күні-түні нысандар басынан табылған коммуналдық мекеме қызметкерлеріне, қалпына келтіру жұмыстарына атсалысқан, жағдайға түсіністікпен қараған жергілікті тұрғындарға, елді ауызбірлікке шақырған ауыл әкімдеріне, ел ағаларына зор алғысымызды білдіреміз», - деді Н.Нәлібаев.

Сондай-ақ, басқосуда коммуналдық салалар жұмысты күшейтілген режимде жалғастыруы қажет екенін айтты. «Таза Қазақстан» экологиялық бағдарламасы аясындағы санитарлық тазалық жұмыстары да күн тәртібінен түспейді. Бұл бағытта да нақты тапсырмалар жүктелді. Өткен жылы жол инфрақұрылымын дамытуға республикалық және жергілікті бюджеттен қаржы бөлініп, 329 шақырым автомобиль жолы, көшелер мен көпірлер жөндеуден өтті. Нәтижесінде жақсы және қанағаттанарлық жағдайдағы жолдардың үлесі 95 пайызға жетті.

«Қызылорда-Жезқазған» автомобиль жолының облыс аумағын өтетін 216 шақырымының құрылысы толығымен аяқталып, пайдалануға берілді.

Биыл да жол инфрақұрылымын дамытуға бағытталған 56 жобаға қаржы бөлінді. Оған өңірдегі 136 шақырым жол мен көпір өткелдері жөнделеді.

Қызылорда облысы әкімінің төрағалығымен мәжіліс өтіп, онда автожол саласын дамыту жайы қаралды. Жылында көтерілген мәселе бойынша Қызылорда қаласы әкімдігінде өткен жиында шаһар басшысы Нұржан Ахатов алдағы міндеттерді пысықтады.

715,9 шақырымы қалаішілік көшелер, 77,9 шақырымы аудандық маңызы бар автомобиль жолдары.

Өткен жылы аймақ басшысының қолдауымен қала аумағында жол инфрақұрылымын дамытуға бюджеттің барлық көздерінен 30 млрд теңгеге жуық қаражат бағытталды. Нәтижесінде жоспарға енген автомобиль жолдары жөнделіп, 1 жол құрылысы жүргізілді. 2 көпір құрылысы мен 4 көпірді күрделі жөндеу жұмыстары атқарылды.

Биыл да облыс әкімінің тапсырмасымен жол инфрақұрылымын дамытуға басымдық беріліп отыр. Ол үшін бюджеттен қажетті қаражат көздері қарастырылған.

- Бұған дейін салынған, алдағы уақытта құрылысы мен жөндеу жұмыстары жүргізілетін жолдардың және көшелердің сапасына ерекше мән беру қажет. Сонымен қатар жолдардың жағдайына жүйелі түрде талдау жүргізу керек. Жыл сайын бұл саладағы жобалар саны мен жұмыс ауқымы ұлғайып келеді. Соған сәйкес, халыққа тиімді ұсыныстарыңызды енгізіңіздер, - деді Нұржан Сәбитұлы.

Жиын соңында қала әкімі тиісті сала басшыларына аталған бағыт бойынша атқарылатын шараларды нақ-

байынша бірқатар тапсырмалар жүктелді.

Жиында алдымен автожол саласын дамыту барысы талқыланды. 2025 жылы аудандық маңызы бар және елді мекен ішкілік жолдарды жөндеуге 2 млрд 802 млн теңге қаржы қаралды. Нәтижесінде аудандық маңызды бар жолдардың 91 пайызы, ал елді мекенішілік жолдардың 75,1 пайызы жақсы және қанағаттанарлық жағдайға жеткізілді.

Қазіргі таңда ауданда автожол саласында Қазалы қаласының көшелерін қайта жаңғырту, Өйтеке би кентіндегі бірқатар көшелерге күрделі жөндеу жұмыстары және «Қазалы – Қожабақы – Бозкөл – Көукей» аудандық маңызы бар автожолындағы «Қарлан» темірбетонды көпірдің құрылысы жүргізілуде.

Аудан әкімі биылғы жылға жоспарланған жол құрылысы жұмыстарының сапасын қатаң бақылауға алып, мердігерлердің жауапкершілігін арттыру және бюджет қаражатының тиімді жұмсалып қатаң қамтамасыз етуді тапсырды. Сондай-ақ жол қауіпсіздігі, қар тазалау, жол белгілерін жаңарту, жаяу жүргіншілер өткелдерін ретке келтіру және бағдаршамдардың

**Көлік министрі Н.САУРАНБАЕВ:**  
– Алдағы үш жылдың ішінде жергілікті органдармен бірге өңірлік жолдардың жұмыстарын 5 есе көтереміз. Жұмыстың нәтижесінде 25 мың шақырым өңір жолдарын нормативтік деңгейін 95 пайызға дейін көтереміз. Бұл жұмыстарды атқару үшін ведомстволық нормативтерге тиісті өзгерістер қабылданды. Қазіргі уақытта стандарттарға өзгерістер енгізу жұмысы аяқталып жатыр. Сонымен қатар, өткен аптада әкімшіліктердің өкілдерімен жиналыс өткізілді. Түсіністік бар, жергілікті органдар жұмыстарына кірісіп жатыр.

**Республикалық жолдарға келер болсақ, бұл жолдардың екі рөлі бар. Бірінші, өңірлер арасында байланыс жасау. Екінші, халықаралық транзитті дамыту. Бүгінгі кезде Қазақстанда 7 автокөлік коридоры қалыптасты. Атап өтетін болсақ, өткен жылдары 4 үлкен жобаны аяқтадық: «Қалбатау-Майқапшағай», «Талдықорған-Өскемен», «Атырау-Астрахань» және «Қарағанды-Алматы». Бұл жолдардың жалпы ұзындығы – 2000 км. Көлік қозғалысы өсіп жатыр және кейбір дәліздер үлкен жүктемеде жұмыс істейді. Сондықтан, алдымызда жаңа көп жобалар бар.**

тылап, жоспарға сәйкес орындау мерзімдерін белгілеуді тапсырды. Сондай-ақ, Ұлттық жол активтері сапасы орталығымен бірлесіп, жол сапасына мониторинг жүргізіп отыруды міндеттеді.

**Арал ауданы әкімдігінің** мәжіліс залында аудан әкімі Аманжол Оңғарбаевтың төрағалығымен мәжіліс өтіп, Үкімет отырысында, облыс әкімдігінде көтерілген мәселелерге сәйкес автожол саласын дамыту бағытындағы жұмыстар жан-жақты пысықталды.

Күн тәртібіндегі мәселенің өзектілігін атап өткен аудан әкімі тиісті бөлім басшысынан биылғы жылға жоспарланған жұмыстардың барысы жөнінде ақпарат сұрады.

Өткен жылы жол құрылысы саласын дамытуға қомақты қаржы бөлініп, 44,7 шақырымнан астам жол жөндеуден өтті. Нәтижесінде жақсы жағдайдағы жолдардың үлесі 55,6 пайыздан асты. Жыл соңына дейін аудан аумағындағы жақсы жағдайдағы жолдардың үлесін арттыру межесі қойылып отыр.

Аудан әкімі аталған көрсеткішке қол жеткізу үшін облыстық және республикалық бюджеттен қосымша қаржы тарту жұмыстарын жандандыруды тапсырды. Сонымен қатар жүзеге асырылатын жол құрылыс жобаларының сапалы әрі белгіленген мерзімде орындалуын қамтамасыз етуді жүктеп, тапсырмалардың орындалуы қатаң бақылауда болатынын ескертті.

Қызылорда облысы әкімі Нұрлыбек Нәлібаевтың төрағалығымен өткен автожол саласын дамыту мәселесіне байланысты мәжілістен кейін Қазалы ауданы әкімі Алмасбек Есмаханов әкімдікте арнайы жиын өткізіп, жауаптыларға күн тәртібіндегі мәселелер

үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету сынды мәселелер бойынша жауаптыларға бірқатар тапсырмалар берді.

**Қармақшы ауданы** әкімі Жандос Еркінбектің төрағалығымен аудан әкімдігінің мәжіліс залында жиын өтті. Мәжілісте автожол саласын дамыту, жол сапасын арттыру мәселелері қаралды. Өткен жылы аудан көлемінде жол құрылысын дамытуға 3 млрд. 503,6 млн. теңге қаржы бөлініп, нәтижесінде 23 шақырымнан астам автомобиль жолдары жөндеуден өткізілді.

Жиын қорытындысы бойынша жауапты мекемелерге жолдардың жөндеу жұмыстарын сапалы жүргізу, жол қауіпсіздігін қамтамасыз ету және көктемгі су тасқынының алдын алу шараларын жүйелі түрде ұйымдастыру жөнінде нақты міндеттер жүктелді.

**Жалағаш ауданы** әкімі Ардақ Ибраимовтың төрағалығымен мәжіліс өтті. Жиында автожол саласын дамыту және Үкімет отырысынан кейін облыс әкімі тарапынан берілген тапсырмаларды аудан көлемінде сапалы әрі мерзімінде орындау бойынша нақты тапсырмалар берілді.

- «Қазіргі таңда елді мекендерге бағытталған негізгі күре жолдарға күрделі жөндеу жұмыстары жүргізілген. Ел Президентінің, Үкімет басшысының және облыс әкімінің қолдауымен аудан аумағында жол құрылысы қарқынды жүргізіліп, елді мекендердің ішкі көшелері орташа және күрделі жөндеуден өтті. Өткен жылы жол саласын дамытуға бюджеттен 2 млрд. теңге бөлініп, аудандық маңызды бар 1 автомобиль жолы мен кент және ауылдық округтердегі 37 ішкі көшеге күрделі жөндеу, 8 көшеге тас төсеу жұмыстары жүргізілді. Ендігі міндет - осы жолдарды күтіп ұстау және автожол

саласын одан әрі дамыту бағытында жобаларды одан әрі жүзеге асыруымыз керек», - деді А.Ибраимов.

2025 жылы аудандық маңызы бар «Қызылорда-Жалағаш-Ақсу-Беркімбаев кәлпе» автомобиль жолына, Бұқарбай батыр ауылындағы 11 көшеге, Жалағаш кентіндегі 14 көшеге, М.Шаменов ауылындағы 2 көшеге, Қаракеткен және Далдабай елді мекендеріндегі 8 көшеге күрделі жөндеу жұмыстары жүргізілді. Сонымен қатар, аталған елді мекендердегі 8 көшеге тас төсеу, Жаңадария ауылындағы 2 көшеге және Аққыр елді мекеніндегі 2 көшеге күрделі жөндеу жұмыстары атқарылды.

Биыл ауданның жол саласы бойынша жалпы құны 3,4 млрд. теңгеге құрайтын 13 жобаны қаржыландыруға бюджеттік өтімні жолданды. Алдағы уақытта жол құрылысы жұмыстары жалғасын табады.

**Сырдария ауданы** әкімі Берік Сәрменбаевтың төрағалығымен мәжіліс өтті. Жиында автожол саласын дамыту және Үкімет отырысынан кейін облыс әкімі тарапынан берілген тапсырмаларды аудан көлемінде сапалы әрі мерзімінде орындау бойынша нақты тапсырмалар берілді.

- Мемлекет басшысының, Үкімет басшысының және облыс әкімінің қолдауымен аудан аумағында жол құрылысы қарқынды жүргізіліп, елді мекендердің ішкі көшелері орташа және күрделі жөндеуден өткен болатын. Өткен жылы аудан бойынша жол саласына 9 жобаға 1,3 млрд. теңге қаржы бөлініп, 12 көшеге күрделі жөндеу жұмыстары жүргізілді, 17 көшеге қиыршық тас төселіп, 10,2 шақырым аудандық маңызды бар жолға орташа жөндеу жұмыстары атқарылды. Қазіргі кезде жолдардың жақсы және қанағаттанарлық жағдайдағы үлесі 99 пайызға жетті. Автомобиль жолдары мен көшелерді салу, жөндеу жұмыстарының сапасын қатаң бақылауға алып, жобаларды мерзімінде әрі талапқа сай аяқтау бағытындағы жұмыстар алдағы уақытта да жалғасын табатын болады, - деді Берік Әбдіғаниұлы.

**Шиели ауданы** әкімдігінің мәжіліс залында аудан әкімі Айтбай Жандарбековтың төрағалығымен мәжіліс отырысы өтті. Автожол саласын дамыту бағытында өткен жылы ауданда бірқатар ірі жобалар жүзеге асырылды. Атап айтқанда «Шиели – Тайқоныр» автомобиль жолының 13 шақырымы «Kazatomprom» компаниясының демеушілігімен 2 млрд. 500 млн. теңгеге күрделі жөндеуден өтті.

Сонымен қатар Шиели кентіндегі Жайлыбаев, Д.Смайлов және Ә.Смайлов көшелерінің автомобиль жолдарын күрделі жөндеу жұмыстарына 519 млн. теңге бөлініп, тиісті жұмыстар толық жүргізілді. Бұдан бөлек кент ішіндегі 10 көше қайта жаңғыртылып, тұрғындардың игілігіне берілді және 1 млрд. 255 млн. теңгеге Бәйгекүм, Ә.Тәжібаев, Тартағай, Ы.Жақасев, Алғабас, Бидайкөл елді мекендеріндегі ішкі көшелерге күрделі және орташа жөндеу жұмыстары жүргізілді.

Қазіргі таңда 1 млрд. 700 млн. теңгеге аудандық маңыздағы «Самара – Шымкент» автомобиль жолының 8 шақырымын қайта құрылымдау жұмыстары қарқынды жүргізілуде. Жоба толық аяқталғаннан кейін жол сапасы жақсарып, көлік қатынасы қауіпсіз әрі қолайлы болмақ.

Мәжіліс барысында аудан әкімі жауапты сала басшыларына жол құрылысының сапасын қатаң бақылауда ұстауды, мердігер мекемелердің жұмысын жүйелі қадағалауды және белгіленген уақытты аяқтауды тапсырды. Сондай-ақ, қаржының тиімді әрі мақсатты игерілуіне ерекше назар аудару керектігін атап өтті.

Қызылорда облысы әкімі Н.Нәлібаевтың төрағалығымен өткен автожол саласын дамыту мәселесіне байланысты мәжілістен соң **Жаңақорған ауданы** әкімі Мажит Самитовтың төрағалығымен арнайы жиын өтті. Басқосуда сала басшыларына күн тәртібіндегі өзекті мәселелер бойынша нақты тапсырмалар жүктелді.

Жиында алдымен аудан көлеміндегі автожол саласын дамыту барысы жан-жақты талқыланды. Аудан басшысы 2025 жылы жол сапасын арттыру, ауылшілік инфрақұрылымды жаңғырту және тұрғындарға қолайлы жағдай жасау бағытында ауқымды жұмыстар атқарылатын атап өтті. Бүгінде аудандық маңыздағы жолдардың жағдайы қанағаттанарлық деңгейде екені айтылды.

Сонымен қатар аудан әкімі биылға жоспарланған жол құрылысы және жөндеу жұмыстарының сапасын қатаң бақылауда алуды тапсырды.

# АУЫЛДАР АХУАЛЫ: ЖАҢАРҒАН ИНФРАҚҰРЫЛЫМ. ТӨМЕНДЕГЕН ЖҰМЫССЫЗДЫҚ

## ҚЫЗЫЛЖАРМА.

Ауыл әкімі Шәріп

**ӘБДІРАХМАНОВ:** 2025 жылдың 12 айының қорытындысы бойынша Қызылжарма ауылдық округінде әлеуметтік-экономикалық даму бағытында жүйелі жұмыстар атқарылып, бірқатар нақты нәтижелерге қол жеткізілді.

Статистикалық мәліметтерге сәйкес Қызылжарма ауылында 9 426 адам тұрады. Оның ішінде экономикалық белсенді тұрғындар 6 455 адам. Жұмыссыздық деңгейі небәрі 0,3% құрап отыр. Өзін-өзі жұмыспен қамтығандар саны 1 092 адам, жұмыссыздар саны 20 адам.

2025 жылға жоспарланған 39 662,0 мың теңге орнына бюджетке 55 686,7 мың теңге түсіп, жоспар 140,4%-ға орындалды. Бұл – ауыл экономикасының тұрақты дамуының нақты көрсеткіші.

Ауылдық округ аумағы 30 232 гектар. Барлығы 499 кәсіпкерлік субъектісі жұмыс жасауда. Оның ішінде 259-ы мал шаруашылығы, 16-сы шаруа қожалығы, 30-ы дүкен, 3-і монша, 4-і шаштараз, 1-і кондитерлік цех, 2-і ауыз су өндірісі, 2-і дәріхана, 1-і мейрамхана, 1-і асхана, 6-ы тігін цехы, 5-і дәнекерлеу цехы, 11-і жүк тасымалы, 2-і оқу орталығы, 2-і жеке балабақша және өзге де қызмет түрлері бар. Жалпы субъектілердің ішінде 1 ЖШС, 480 жеке кәсіпкер, 16 шаруа қожалығы және 2 ауыл шаруашылығы кооперативі жұмыс істейді.

Өткен жылы мемлекеттік бағдарламалар арқылы кәсіпкерлерге жан-жақты қолдау көрсетілді. «Іскер» бағдарламасы арқылы 48,3 млн. теңгеге 8 жоба қаржыландырылды. Өңірлік инвестициялық орталық арқылы 19,0 млн. теңгеге 2 жоба қолдау тапты. Жаңа бизнес-идеяларға арналған мемлекеттік грант бойынша 16 жоба жоспарланды. «Байқоңыр» ӨКК арқылы 7,0 млн. теңгелік жоба жүзеге асты. Басқа бағдарламалармен 78,0 млн. теңгеге 13 жоба қаржыландырылды.

«Бизнес-Бастау» курсы бойынша 127 тұрғын оқытылып, сертификат алды. «Ауыл аманаты» бағдарламасы аясында жылыжай, мал және шағын кәсіп бағытындағы жобалар іске асырылып, жаңа жұмыс орындары құрылды.

Округтегі шаруа қожалықтары асыл тұқымды мал басын көбейту бағытында жұмыс жүргізуде. Ауыл кәсіпкерлері ет-сүт өнімдерін өндіру арқылы тұрғындарды табиғи өніммен қамтамасыз етуде.

2025 жылғы әлеуметтік бағыттағы жұмыстар да тұрақты жүргізілді. 50-ге жуық аз қамтылған және көпбалалы отбасына азық-түлік көмегі көрсетілді. 132 отбасыға 44,2 млн теңге атаулы әлеуметтік көмек тағайындалды.

2026 жылы да ауылды дамыту жұмыстары жалғасады. 3 көше жаңадан жарықтандырылады. Санитарлық тазалық және көше жарығын күтіп ұстау жұмыстары жалғасады. Бірқатар көшелерді қайта жаңғырту және күрделі жөндеу жобалары жүзеге асады. Жалпы, 2026 жылға жоспарланған инфрақұрылымдық жобалардың құны 2,04 млрд. теңгені құрайды.

**ТАЛСУАТ. Ауыл әкімі Ерлан БЕЙСЕНБАЕВ:** Талсуат ауылдық округінің жер көлемі 925 гектарды құрайды. Бүгінде округте 2465 тұрғын өмір сүреді, оның ішінде экономикалық белсенді халық саны – 1253 адам. Өзін-өзі жұмыспен қамтығандар – 150 адам, жұмыссыздар саны – 5. Тұрмысы төмен 15 отбасы тіркелген. Жыл басынан бері 42 сәби дүниеге келіп, табиғи өсімнің оң динамикасы қалыптасты. Округте 239 зейнеткер бар.

2025 жылға арналған бюджет көлемі 212,5 млн. теңге болып бекітіліп, оның 99,7 пайызы игерілді. Салық түсімдерінің жылдық жоспары 11,4 млн. теңге болса, нақты түсім 12,9 млн. теңгеге жетіп, жоспар 111,6 пайызға орындалды. Бұл көрсеткіш 2024 жылмен салыстырғанда 32,6 пайызға артық.

№178 орта мектепте 410 оқушы білім алууда. Округте 1 мемлекеттік және 1 жеке балабақша жұмыс істейді. Денсаулық сақтау саласында ауылдық дәрігерлік амбулатория 8 медицина қызметкерімен халыққа қызмет көрсетуде.

Мәдениет саласында ауылдық клуб пен кітапхана тұрақты жұмыс істейді. Клуб жанындағы 7 үйірмеге 103 адам қатысады. 2025 жылы жоспарланған 72 іс-шараның орнына 83 мәдени шаруа ұйымдастырылды. Кітапхана қорында 10 879 кітап бар.

**Ауылдағы 1-тұйық көшесіне түнгі жарық орнатылды, №3 көшеге тас төсеу жұмыстары жүргізілді, Бірқатар көшелерге жаңа жарық желілері тартылды, «Тағзым» алаңы абаттандырылды, А.Құнанбаев көшесіне бейнебақылау камералары орнатылды, 4 жаңа аялдама салынды, №178 мектеп пен «Заңғар» балабақшасы табиғи газға қосылды.**

2024 жылдың соңында ашылған «Талсуат спорт кешенінде» қаратөз және қазақ күресі үйірмелеріне 120 бала қатысып, түрлі деңгейдегі жарыстарда нәтижелі өнер көрсетуде.

Округте 186 шағын кәсіпкерлік субъектісі жұмыс істейді. 2025 жылы 7 жаңа кәсіпкерлік нысаны ашылды, 7 тұрақты жұмыс орны құрылды. «Бизнес-Бастау» бағдарламасы арқылы 5 тұрғын 7,9 млн теңге көлемінде грант иегері атанды. Сонымен қатар, жалпы құны 34,2 млн теңгені құрайтын 2 жоба қаржыландырылды.

Ауыл тұрғындары көтерген әлеуметтік нысандарға жаяу жүргіншілер жолын салу және көше жарығын жүргізу мәселелері толық шешімін тапты. Жоба құны 75,8 млн. теңгені құрады.



## ҚОСШЫҢЫРАУ. Ауыл әкімі Сейдуәлі

**ӘБДІҚАДЫРОВ:** 2025 жылы Қосшыңырау ауылдық округінде әлеуметтік-экономикалық даму бағытында жүйелі жұмыстар жүргізіліп, халықтың әл-ауқатын арттыруға, кәсіпкерлікті қолдауға және инфрақұрылымды жаңғыртуға басымдық берілді. Ауылда 3638 халық бар, оның ішінде экономикалық белсенді тұрғындар саны 1634 адамды құрайды.

Өзін-өзі жұмыспен қамтығандар 586 адам, жұмыссыздар 21 адам. Жыл басынан 4 азамат тұрақты жұмыспен қамтылды. «2021–2025 жылдарға арналған кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі ұлттық жоба» аясында 3 адам жастар практикасына, 21 адам ақылы қоғамдық жұмыстарға, 3 адам қысқа мерзімді кәсіптік оқуға тартылды. Әлеуметтік қолдау шеңберінде 40 аз қамтылған отбасыға (156 адам) 20,4 млн. теңге көлемінде атаулы әлеуметтік көмек тағайындалды. Абай елді мекеніндегі медициналық амбулатория тұрғындарға алғашқы медициналық көмек көрсетіп, қажетті дәрі-дәрмекпен қамтамасыз етуде.

2025 жылға ауылдық округ бюджеті 204,7 млн. теңге көлемінде жоспарланып, 204,6 млн. теңге болып бекітілді. Салықтық түсімдер 19 071 мың теңгеге жоспарланды, нақты 24 578 мың теңге болып орындалды.

Округте 371 шағын кәсіпкерлік субъектісі тіркелген (301 жеке кәсіпкер, 70 шаруа қожалығы).

Жыл бойы 12 жаңа кәсіпкерлік нысаны ашылды.

Мемлекеттік бағдарламалар аясында жалпы несие портфелі 274,89 млн. теңгені құрайтын 26 жоба мақұлданды. Ұлттық жоба шеңберінде 13 жобаға 20,4 млн. теңге грант берілді. «Аграрлық несие корпорациясы» және «КТ-Сырдария 1» арқылы 5 жоба 133,5 млн. теңгеге қаржыландырылды. «Ауыл аманаты» жобасы бойынша құны 29 млн. теңге болатын 5 жоба іске асырылуда. Наубайхана, ауыл шаруашылығы техникасы, құрылыс материалдары өндірісі, асыл тұқымды жылқы өсіру – ауыл кәсібі.

## АҚСУАТ. Ауыл әкімі Нұрболат

**Бақытов:** Ақсуат ауылдық округінде 11 887 тұрғын тұрады. Экономикалық белсенді халық саны 4 404 адам, оның ішінде 526 тұрғын өзін-өзі жұмыспен қамтып отыр.



2025 жылға арналған бюджет көлемі 2,08 млрд теңгені құрап, толық игерілді. Салық түсімдері жоспардан асып, 74,6 млн. теңгеге жетті.

Кәсіпкерлікті дамыту бағытында 71 кәсіпкерлік субъектісі тіркелді. 14 кәсіпкер 321,8 млн. теңге көлемінде несие алып, өз ісін кеңейтті. «Ауыл аманаты» бағдарламасы аясында 65,6 млн. теңгеге 10 жобаға қолдау көрсетілді.

Әлеуметтік салада 72 отбасыға 34,3 млн. теңге атаулы әлеуметтік көмек берілді. 101 тұрғын тұрақты жұмыспен қамтылып, 25 адам «Бастау Бизнес» курсына аяқтады. Округтің жер көлемі 11 951,8 гектар. Мал басы 8 022.

Инфрақұрылымды жақсарту мақсатында 32 көшені жарықтандыру жұмыстары кезек-кезеңімен жүргізілуде. Жол жөндеу жобалары әзірленіп, Б.Бекбаев көшесіне түнгі жарық орнатуға 5 млн. теңге бөлінді.

## ҚАРАУЫЛТӨБЕ. Ауыл әкімі міндетін

**атқарушы Қойшыбай Жүсіпов:** 2025 жылдың 12 айының қорытындысы бойынша Қарауылтөбе ауылдық округінде әлеуметтік-экономикалық даму бағытында бірқатар жүйелі жұмыстар атқарылып, нақты нәтижелерге қол жеткізілді.

Бұл ауылда 3 000 адам мекен етеді. Оның ішінде экономикалық белсенді халық саны 1304 адам. Өзін-өзі жұмыспен қамтығандар 402 адам, жұмыссыздар саны 24 адам.

Өткен жылы ауылдың бюджеті 220,8 млн. теңгені құрап, алдындағы жылмен салыстырғанда 24,8%-ға артты.

Салық түсімдері 12,8 млн. теңге болып жоспарланып, жыл қорытындысымен 15,4 млн. теңге түсіп, жоспар 120,7%-ға орындалды. Ауылда барлығы 136 шағын кәсіпкерлік субъектісі тіркелген. Оның үшеуі заңды тұлғалар, 115-і дара кәсіпкер, 18-і шаруа қожалығы. 2025 жылы 12 жаңа кәсіпкерлік субъектісі тіркеліп, 2024 жылмен салыстырғанда өсім байқалды. Мемлекеттік бағдарламалар аясында: «Ауыл аманаты» жобасы арқылы 7,0 млн. теңгелік 1 жоба қолдау тапты. 2021–2025 жылдарға

арналған кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі ұлттық жоба шеңберінде жаңа бизнес-идеяларға 4,7 млн. теңгеге 3 мемлекеттік грант берілді.

2025 жылы 41 отбасына 20,8 млн. теңге атаулы әлеуметтік көмек тағайындалды. Жыл қорытындысымен 27 адам тұрақты жұмысқа орналасты, 24 адам ақылы қоғамдық жұмыстарға тартылды, «Бастау Бизнес» курсына 6 адам аяқтап, сертификат алды.

Қарауылтөбе ауылдық округінің жалпы жер көлемі 6 806,0 гектар.

Оның ішінде ауыл шаруашылығы мақсатында 5 396,98 гектар жері бар. 767,0 елді мекен жері, 642,0 га босалқы жер, 1 317,2 га егістік, 2 363,8 га жайылым, 760,0 га шабындық. 2025 жылы 595 гектар күріш егіліп, 2 414,7 тонна өнім алынды. 15 гектар бидай, 30 гектар арпа, 100 гектар жаңа жоңышқа егілді.

2026 жылға 550 гектар күріш, 30 гектар жаздық бидай, 50 гектар жаздық арпа, 95 гектар кант құмайы, 141 гектар жаңа жоңышқа,

арналған кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі ұлттық жоба шеңберінде жаңа бизнес-идеяларға 4,7 млн. теңгеге 3 мемлекеттік грант берілді.

Жыл бойы 12 жаңа кәсіпкерлік нысаны ашылды.

Мемлекеттік бағдарламалар аясында жалпы несие портфелі 274,89 млн. теңгені құрайтын 26 жоба мақұлданды. Ұлттық жоба шеңберінде 13 жобаға 20,4 млн. теңге грант берілді. «Аграрлық несие корпорациясы» және «КТ-Сырдария 1» арқылы 5 жоба 133,5 млн. теңгеге қаржыландырылды. «Ауыл аманаты» жобасы бойынша құны 29 млн. теңге болатын 5 жоба іске асырылуда. Наубайхана, ауыл шаруашылығы техникасы, құрылыс материалдары өндірісі, асыл тұқымды жылқы өсіру – ауыл кәсібі.

Жыл бойы 12 жаңа кәсіпкерлік нысаны ашылды.

Мемлекеттік бағдарламалар аясында жалпы несие портфелі 274,89 млн. теңгені құрайтын 26 жоба мақұлданды. Ұлттық жоба шеңберінде 13 жобаға 20,4 млн. теңге грант берілді. «Аграрлық несие корпорациясы» және «КТ-Сырдария 1» арқылы 5 жоба 133,5 млн. теңгеге қаржыландырылды. «Ауыл аманаты» жобасы бойынша құны 29 млн. теңге болатын 5 жоба іске асырылуда. Наубайхана, ауыл шаруашылығы техникасы, құрылыс материалдары өндірісі, асыл тұқымды жылқы өсіру – ауыл кәсібі.

Жыл бойы 12 жаңа кәсіпкерлік нысаны ашылды.

Мемлекеттік бағдарламалар аясында жалпы несие портфелі 274,89 млн. теңгені құрайтын 26 жоба мақұлданды. Ұлттық жоба шеңберінде 13 жобаға 20,4 млн. теңге грант берілді. «Аграрлық несие корпорациясы» және «КТ-Сырдария 1» арқылы 5 жоба 133,5 млн. теңгеге қаржыландырылды. «Ауыл аманаты» жобасы бойынша құны 29 млн. теңге болатын 5 жоба іске асырылуда. Наубайхана, ауыл шаруашылығы техникасы, құрылыс материалдары өндірісі, асыл тұқымды жылқы өсіру – ауыл кәсібі.

Жыл бойы 12 жаңа кәсіпкерлік нысаны ашылды.

Мемлекеттік бағдарламалар аясында жалпы несие портфелі 274,89 млн. теңгені құрайтын 26 жоба мақұлданды. Ұлттық жоба шеңберінде 13 жобаға 20,4 млн. теңге грант берілді. «Аграрлық несие корпорациясы» және «КТ-Сырдария 1» арқылы 5 жоба 133,5 млн. теңгеге қаржыландырылды. «Ауыл аманаты» жобасы бойынша құны 29 млн. теңге болатын 5 жоба іске асырылуда. Наубайхана, ауыл шаруашылығы техникасы, құрылыс материалдары өндірісі, асыл тұқымды жылқы өсіру – ауыл кәсібі.

Жыл бойы 12 жаңа кәсіпкерлік нысаны ашылды.

Мемлекеттік бағдарламалар аясында жалпы несие портфелі 274,89 млн. теңгені құрайтын 26 жоба мақұлданды. Ұлттық жоба шеңберінде 13 жобаға 20,4 млн. теңге грант берілді. «Аграрлық несие корпорациясы» және «КТ-Сырдария 1» арқылы 5 жоба 133,5 млн. теңгеге қаржыландырылды. «Ауыл аманаты» жобасы бойынша құны 29 млн. теңге болатын 5 жоба іске асырылуда. Наубайхана, ауыл шаруашылығы техникасы, құрылыс материалдары өндірісі, асыл тұқымды жылқы өсіру – ауыл кәсібі.

Жыл бойы 12 жаңа кәсіпкерлік нысаны ашылды.

Мемлекеттік бағдарламалар аясында жалпы несие портфелі 274,89 млн. теңгені құрайтын 26 жоба мақұлданды. Ұлттық жоба шеңберінде 13 жобаға 20,4 млн. теңге грант берілді. «Аграрлық несие корпорациясы» және «КТ-Сырдария 1» арқылы 5 жоба 133,5 млн. теңгеге қаржыландырылды. «Ауыл аманаты» жобасы бойынша құны 29 млн. теңге болатын 5 жоба іске асырылуда. Наубайхана, ауыл шаруашылығы техникасы, құрылыс материалдары өндірісі, асыл тұқымды жылқы өсіру – ауыл кәсібі.

Жыл бойы 12 жаңа кәсіпкерлік нысаны ашылды.

Мемлекеттік бағдарламалар аясында жалпы несие портфелі 274,89 млн. теңгені құрайтын 26 жоба мақұлданды. Ұлттық жоба шеңберінде 13 жобаға 20,4 млн. теңге грант берілді. «Аграрлық несие корпорациясы» және «КТ-Сырдария 1» арқылы 5 жоба 133,5 млн. теңгеге қаржыландырылды. «Ауыл аманаты» жобасы бойынша құны 29 млн. теңге болатын 5 жоба іске асырылуда. Наубайхана, ауыл шаруашылығы техникасы, құрылыс материалдары өндірісі, асыл тұқымды жылқы өсіру – ауыл кәсібі.

Жыл бойы 12 жаңа кәсіпкерлік нысаны ашылды.

Мемлекеттік бағдарламалар аясында жалпы несие портфелі 274,89 млн. теңгені құрайтын 26 жоба мақұлданды. Ұлттық жоба шеңберінде 13 жобаға 20,4 млн. теңге грант берілді. «Аграрлық несие корпорациясы» және «КТ-Сырдария 1» арқылы 5 жоба 133,5 млн. теңгеге қаржыландырылды. «Ауыл аманаты» жобасы бойынша құны 29 млн. теңге болатын 5 жоба іске асырылуда. Наубайхана, ауыл шаруашылығы техникасы, құрылыс материалдары өндірісі, асыл тұқымды жылқы өсіру – ауыл кәсібі.

Жыл бойы 12 жаңа кәсіпкерлік нысаны ашылды.

Мемлекеттік бағдарламалар аясында жалпы несие портфелі 274,89 млн. теңгені құрайтын 26 жоба мақұлданды. Ұлттық жоба шеңберінде 13 жобаға 20,4 млн. теңге грант берілді. «Аграрлық несие корпорациясы» және «КТ-Сырдария 1» арқылы 5 жоба 133,5 млн. теңгеге қаржыландырылды. «Ауыл аманаты» жобасы бойынша құны 29 млн. теңге болатын 5 жоба іске асырылуда. Наубайхана, ауыл шаруашылығы техникасы, құрылыс материалдары өндірісі, асыл тұқымды жылқы өсіру – ауыл кәсібі.

Жыл бойы 12 жаңа кәсіпкерлік нысаны ашылды.

Мемлекеттік бағдарламалар аясында жалпы несие портфелі 274,89 млн. теңгені құрайтын 26 жоба мақұлданды. Ұлттық жоба шеңберінде 13 жобаға 20,4 млн. теңге грант берілді. «Аграрлық несие корпорациясы» және «КТ-Сырдария 1» арқылы 5 жоба 133,5 млн. теңгеге қаржыландырылды. «Ауыл аманаты» жобасы бойынша құны 29 млн. теңге болатын 5 жоба іске асырылуда. Наубайхана, ауыл шаруашылығы техникасы, құрылыс материалдары өндірісі, асыл тұқымды жылқы өсіру – ауыл кәсібі.

Жыл бойы 12 жаңа кәсіпкерлік нысаны ашылды.

Мемлекеттік бағдарламалар аясында жалпы несие портфелі 274,89 млн. теңгені құрайтын 26 жоба мақұлданды. Ұлттық жоба шеңберінде 13 жобаға 20,4 млн. теңге грант берілді. «Аграрлық несие корпорациясы» және «КТ-Сырдария 1» арқылы 5 жоба 133,5 млн. теңгеге қаржыландырылды. «Ауыл аманаты» жобасы бойынша құны 29 млн. теңге болатын 5 жоба іске асырылуда. Наубайхана, ауыл шаруашылығы техникасы, құрылыс материалдары өндірісі, асыл тұқымды жылқы өсіру – ауыл кәсібі.

Жыл бойы 12 жаңа кәсіпкерлік нысаны ашылды.

Мемлекеттік бағдарламалар аясында жалпы несие портфелі 274,89 млн. теңгені құрайтын 26 жоба мақұлданды. Ұлттық жоба шеңберінде 13 жобаға 20,4 млн. теңге грант берілді. «Аграрлық несие корпорациясы» және «КТ-Сырдария 1» арқылы 5 жоба 133,5 млн. теңгеге қаржыландырылды. «Ауыл аманаты» жобасы бойынша құны 29 млн. теңге болатын 5 жоба іске асырылуда. Наубайхана, ауыл шаруашылығы техникасы, құрылыс материалдары өндірісі, асыл тұқымды жылқы өсіру – ауыл кәсібі.

Жыл бойы 12 жаңа кәсіпкерлік нысаны ашылды.

Мемлекеттік бағдарламалар аясында жалпы несие портфелі 274,89 млн. теңгені құрайтын 26 жоба мақұлданды. Ұлттық жоба шеңберінде 13 жобаға 20,4 млн. теңге грант берілді. «Аграрлық несие корпорациясы» және «КТ-Сырдария 1» арқылы 5 жоба 133,5 млн. теңгеге қаржыландырылды. «Ауыл аманаты» жобасы бойынша құны 29 млн. теңге болатын 5 жоба іске асырылуда. Наубайхана, ауыл шаруашылығы техникасы, құрылыс материалдары өндірісі, асыл тұқымды жылқы өсіру – ауыл кәсібі.

Жыл бойы 12 жаңа кәсіпкерлік нысаны ашылды.

Мемлекеттік бағдарламалар аясында жалпы несие портфелі 274,89 млн. теңгені құрайтын 26 жоба мақұлданды. Ұлттық жоба шеңберінде 13 жобаға 20,4 млн. теңге грант берілді. «Аграрлық несие корпорациясы» және «КТ-Сырдария 1» арқылы 5 жоба 133,5 млн. теңгеге қаржыландырылды. «Ауыл аманаты» жобасы бойынша құны 29 млн. теңге болатын 5 жоба іске асырылуда. Наубайхана, ауыл шаруашылығы техникасы, құрылыс материалдары өндірісі, асыл тұқымды жылқы өсіру – ауыл кәсібі.

Жыл бойы 12 жаңа кәсіпкерлік нысаны ашылды.

Мемлекеттік бағдарламалар аясында жалпы несие портфелі 274,89 млн. теңгені құрайтын 26 жоба мақұлданды. Ұлттық жоба шеңберінде 13 жобаға 20,4 млн. теңге грант берілді. «Аграрлық несие корпорациясы» және «КТ-Сырдария 1» арқылы 5 жоба 133,5 млн. теңгеге қаржыландырылды. «Ауыл аманаты» жобасы бойынша құны 29 млн. теңге болатын 5 жоба іске асырылуда. Наубайхана, ауыл шаруашылығы техникасы, құрылыс материалдары өндірісі, асыл тұқымды жылқы өсіру – ауыл кәсібі.



Қосшыңырау ауылдық округінің жалпы жер көлемі 40 322 гектар. Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер 18,3 мың гектар. Мал басы өткен жылмен салыстырғанда 1%-ға өсіп, 15 136 басқа жетті.

Алдағы кезеңде ауылдық округтің өзекті мәселелерін шешу, инфрақұрылымды кезек-кезеңімен жаңарту, жаңа жұмыс орындарын ашу және ауыл экономикасын әртарапандыру бағытындағы жұмыстар жалғасатын болады.

Қосшыңырау ауылдық округінде атқарылған жұмыстар – ауылдың тұрақты дамуы мен тұрғындардың өмір сапасын жақсартуға бағытталған нақты қадамдардың нәтижесі.

**Досан елді мекенін сапалы электр қуатымен қамту мақсатында құны 339,9 млн. теңге болатын құрылыс жұмыстары жүргізілді. Сондай-ақ, Досан ауылындағы №2, №7, №12 көшелеріне 49,2 млн. теңгеге тас жол төселіп, жұмыстар толық аяқталды. Абай ауылында жаттығу алаңы салынды. Абай көшесіне заманауи жарық бағаналары орнатылып, тұрғындар игілігіне берілді.**

## ҚЫЗЫЛӨЗЕК. Ауыл әкімі Сәкен ӘБДІЖАППАР:

2025 жылы Қызылөзек ауылдық округінде әлеуметтік-экономикалық дамуды қамтамасыз ету, инфрақұрылымды жаңарту және тұрғындардың өмір сапасын арттыру бағытында жүйелі жұмыстар атқарылды. Ауылдық округ бюджеті 713,4 млн теңгені игерілді. Салық түсімдері жоспары 13,6 млн теңге болса, нақты түсім 14,0 млн теңгені құрап, жоспар 103% орындалды. Халық саны – 3497 адам, 628 отбасы тұрады. Экономикалық белсенді тұрғындар – 1751 адам. 35 азамат тұрақты жұмысқа орналасып, жұмыссыздық деңгейі 1,2% болды. «Күміс жас», жастар тәжірибесі және қоғамдық жұмыстар арқылы тұрғындар жұмыспен қамтылды. 16 отбасы атаулы әлеуметтік көмек алды, ал 77 отба-

**«Ауыл – Ел бесігі» жобасы аясында 3 елді мекеннің электр желілері жаңғыртылып, 63 шақырым жаңа желі тартылды. 2**

## МЕМЛЕКЕТ пен БИЗНЕС БІРІККЕНДЕ...

Қызылорда облысы әкімі Нұрлыбек Нәлібаев, «Атамекен» ҰКП төралқа төрағасы Қанат Шарлапаевтың қатысуымен Қызылорда облысының кәсіпкерлерімен кездесу өтті. Оған бизнес өкілдері, облыстық кәсіпкерлер палатасы өңірлік кеңесінің мүшелері, салалық басқармалар мен мемлекеттік органдардың, қаржы институттарының басшылары қатысып, өңірдегі кәсіпкерлікті қолдау және дамыту мәселелері талқыланды.

«Сыр өңірінде өткен Ұлттық құрылтайда Президентіміз «Соңғы жылдары Қызылорда облысы заман талабына сай өсіп-өркендеп жатыр», – деп ерекше атап өтіп, атқарылған жұмыстарға оң бағасын берді. Жыл қорытындысымен облыста негізгі макроэкономикалық көрсеткіштердің өсімі қамтамасыз етілді. Бүгінде кәсіпкерліктің даму қарқыны жоғары, экономикадағы үлесі 20,5 пайыз. Өткен жылы өңір экономикасындағы осы сектордың өнім шығару көлемі 30,5 пайызға артып, республикадағы алғашқы үштікке енді.

Мемлекет басшымыз қойған маңызды стратегиялық міндет – толыққанды жаңа инвестициялық кезеңді бастау, оңдеу өнеркәсібі мен кәсіпкерлікті дамыту. Бұл міндетті мемлекет пен бизнес бірге әрекет еткенде ғана орындай алады. Сіздерді экономиканың ұзақ мерзімді өсімін қамтамасыз етуге бағытталған сапалы жобаларды жүзеге асыруға, инвестиция көлемін арттыруға шақырамыз. Ол үшін әкімдік кәсіпкерлер палатасымен бірлесіп, бизнесті қолдау және дамыту бағытындағы маңызды шараларды қабылдауға әрқашан дайын», – деді Нұрлыбек Нәлібаев.

Басқосуда бизнес өкілдері өз ұсыныс-пікірлерін білдірді.

Бүгінде аймақта қолайлы инвестициялық ахуал қалыптасып, ірі инвестициялық жобалар табысты жүзеге асуда. Соңғы үш жылда облыс экономикасына шамамен 2 трлн. теңге инвестиция тартылды. Өткен жылы құны 300 млрд. теңгеден асатын 27 инвестициялық жоба іске асты. Мемлекет басшысының қолдауымен түркиялық инвестор «Акса Энерджи» компаниясы құны 215 млрд. теңге болатын, қуаттылығы 240 мегаваттық жаңа жылу электр орталығын салды. Оған бюджет қаражаты есебінен 15 млрд. теңгеге 45 шақырым газ құбыры тартылды.

Бұдан бөлек нан өнімдері кешені, кірпіш, айна шығару, күріш және ас тұзын өндіру зауыттары, шағын өнеркәсіптік аймақ, сондай-ақ қуаттылығы 40 мегаваттық күн электр станциясы іске қосылды. Өңір экономикасын әртараптандыру мақсатында 2026-2029 жылдары 48 инвестициялық жобаны жүзеге асыру жоспарланған. Бұл жобалар 10 мыңнан астам жаңа жұмыс орнын ашуға мүмкіндік береді.

## ШАРЛАПАЕВТЫҢ ШАРАПАТЫ

Қызылорда облысы әкімі Нұрлыбек Нәлібаев «Атамекен» ҰКП төралқа төрағасы Қанат Шарлапаевпен кездесті. Онда инвестиция тарту мен кәсіпкерлік саласындағы жұмыстар жайы талқыланды.

«Мемлекет басшысы шағын және орта бизнесті дамытуға айрықша мән беріп, Үкімет қолдау көрсетуде. Бүгінде өңірмізде кәсіпкерліктің даму қарқыны белсенді, экономикадағы үлесі 20,5 пайыз. Өткен жылы өңір экономикасындағы бұл сектордың өнім шығару көлемі 30,5 пайызға артып, облыс өңірлер арасынан 3-ші орынды иеленді. Салық түсімдері алдыңғы жылмен салыстырғанда 2,5 есе ұлғайды.

Кәсіпкерліктің тұрақты дамуына жүйелі, әрі тиімді мемлекеттік қолдау оң ықпал етті. Өңір экономикасын әртараптандыру мақсатында 2026-2029 жылдары 1 трлн. 900 млрд. теңгенің 48 инвестициялық жобасын жүзеге асырып, 10 308 жаңа жұмыс орнын ашу көзделген. Биыл 100 млрд. теңгеге 21 жобаны іске қосу жоспарлануда. Атап өту қажет, Өзіңіздің тікелей көмегіңізбен испандық «Рока групп» компаниясымен жылдына 500 мыңға дейін санитарлық-техникалық бұйым шығаратын жоғары технологиялық зауыт салу жөнінде инвестициялық келісімге қол қойылды. Биыл құрылысы басталады.

Жеке кәсіпкерлікті қаржылай қолдауға бюджеттен 22 млрд. 700 млн. теңге қарастырылды. Мемлекет басшысының тапсырмасына сәйкес, биыл микро және шағын бизнес үшін «Іскер аймақ» бағдарламасы іске қосылды. Бүгінгі кездесу жаңа жобалар мен бастамаға жол ашады деп сенеміз», – деді Н.Нәлібаев.

Бытыр жеке кәсіпкерліктің 2 929 жобасы барлық қаржы көзі есебінен 61 млрд. 100 млн. теңгеге қаржыландырылды. Мемлекеттік қолдау шаралары өңірдің инвестициялық әлеуетін арттырып, жаңа өндірістер ашуға, жұмыс орындарын құруға мүмкіндік берді.

Сонымен бірге 300 млрд. теңгеден астам қаржыға 27 инвестициялық жоба жүзеге асырылды. Түрік инвесторы жаңа жылу электр орталығын салды. Нан өнімдері кешені, кірпіш, айна шығару, күріш және ас тұзын өндіру зауыттары, шағын өнеркәсіптік аймақ және қуаттылығы 40 мегаваттық күн электр станциясы іске қосылды.

## «ЗАҢ МЕН ТӘРТІП» – КҮН ТӘРТІБІ

Қызылорда облысы әкімі Нұрлыбек Нәлібаев, Бас прокуратура жанындағы Құқық қорғау органдары академиясының ректоры Нұрғалым Әдіров құқық қорғау органдарының, басқармалардың, жергілікті оқу орындарының басшыларымен, профессорлар және студенттермен, адам және бала құқықтары жөніндегі уәкілдермен кездесті. Онда «Заң мен тәртіп» қағидатын өңірлік деңгейде нақты іске асыру, құқық қорғау органдарының кәсіби әлеуетін арттыру, ғылым мен практиканың өзара байланысын күшейту мәселелері талқыланды.

Нұрлыбек Машбекұлы еліміздің құқық қорғау, заң шығару салаларындағы ауқымды реформаларға тоқталды.

«Мемлекет басшымыз 2026 жылғы 15 наурызда жаңа Конституцияға арналған республикалық референдум өткізу жөнінде Жарлыққа қол қойды. Конституциялық жобасында Ұлы Даланың мыңжылдық тарихының сабақтастығы сақталып, мемлекеттің unitарлы сипаты мен шекарасына, аумақтық тұтастығына қол сұғуға болмайтыны нақтыланған. Біздің мақсатымыз ортақ, ол – Тәуелсіз еліміздің тұрақтылығын қамтамасыз етіп, халқымыздың өмір сүру сапасын арттыру.

Ал «Заң мен тәртіп» қағидатының Конституция деңгейінде бекітілуі заң үстемдігі мемлекет пен қоғам өмірінің басты құндылығына айналатынын білдіреді. Бұл міндет, ең алдымен, құқық қорғау жүйесінің кәсібилігіне, кадр сапасы мен басқару мәдениетіне тікелей байланысты.

Бытыр 30 желтоқсанда Мемлекет басшымыз «Құқықбұзушылық профилактикасы туралы» заңға қол қойды. Бұл заң құқықбұзушылықтың алдын алуды жазалау шараларынан басым қойып, профилактиканың бірінші жүйесін қалыптастырады.

Кәмелетке толмағандар арасындағы құқыққа қайшы мінез-құлықтың, тұрмыстық зорлық-зомбылықтың, әлеуметтік тәуекелдердің алдын алу бойынша кезеңді әрі ведомствоаралық жұмысты күшейтуге мүмкіндік береді.

Президентіміздің тапсырмасымен «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасы әзірленіп, барлық білім беру ұйымына енгізілді. Бүгінде бағдарлама «Заң мен тәртіп», «Еңбек адамы», «Таза Қазақстан» ұстанымдары аясына жүйеленді. Бұл – болашағына алаңдайтын, ұрпақ тәрбиесін басты құндылық санайтын еліміз үшін айрықша маңызға ие бағыттар», – деді Н.Нәлібаев.

Жиында Нұрғалым Әдіров сөз сөйлеп, академия білікті кадрлар даярлап, құқықтық сауаттылықты арттыруға бағытталған жүйелі жұмыстар жүргізетінін, оның түлектері құқық қорғау жүйесінің кәсіби әлеуетін нығайтып, «Адал азамат» қағидатын іске асыруға белсенді үлес қосатынын айтты. Қызылорда облысының прокуроры Ризабек Ожаров, Қорқыт ата атындағы университеттің ректоры Наурызбай Байқадамов, академияның кафедра меңгерушісі Артур Баймаханов күн тәртібіндегі мәселе бойынша баяндама жасады.

Сөз қорытындысында облыс әкімі барша жұртшылықты алдағы маңызды саяси кезеңде елдік мүдде жолындағы іске жоғары жауапкершілікпен белсенді атсалысуға шақырды.

Жиын соңында аймақ басшысы, Бас прокуратура жанындағы Құқық қорғау органдары академиясының ректоры, облыс прокуроры мен облыстық полиция департаментінің бастығы Қызылорда облысында кәмелетке толмағандардың қатысуымен жасалатын құқықбұзушылықтардың профилактикасы саласындағы ведомствоаралық өзара іс-қимыл туралы келісімге қол қойды.

## АЙТАРЫ БАР АРДАГЕРЛЕР

Қызылорда облысы әкімі Нұрлыбек Нәлібаев «Достық үйінде» ардагерлермен және зиялы қауым өкілдерімен кездесті. Оған Халық Қаһарманы, армия генералы Мұхтар Алтынбаев, көрнекті мемлекет және қоғам қайраткері, дипломат, Түркі мемлекеттері ұйымы ақсақалдар кеңесінің мүшесі, Қызылорда облысының Құрметті Азаматы Икрам Адырбеков қатысты.

Аймақ басшысы халқымыз ұлт жылнамасындағы жаңа кезеңге қадам басқанын айтып, Конституциялық реформаға тоқталды.

«Президентіміздің Жарлығымен 21 қаңтарда Ата Заңымызға өзгерістер енгізуге қатысты ұсыныстарды тұжырымдайтын Конституциялық реформалар жөніндегі комиссия құрылды. Комиссияның қорытынды шешімінің нәтижесімен Мемлекет басшымыз 2026 жылғы 15 наурызда республикалық референдум өткізу жөнінде Жарлыққа қол қойды.

Конституция жобасында Ұлы Даланың мыңжылдық тарихының сабақтастығы сақталып, мемлекеттің unitарлы сипаты мен шекарасына, аумақтық тұтастығына қол сұғуға болмайтыны нақтыланған. Елдігіміздің басты нышаны саналатын жаңа құжатта «Адам мемлекет үшін емес, мемлекет адам үшін» қағидаты айқындалған. Президентіміздің бастама-сымен қолға алынған саяси нақандар мен реформаларды жүзеге асыруда Сыр жұрт-

Жиында Мұхтар Алтынбаев пен Икрам Адырбеков сөз сөйлеп, соңғы жылдары аймақта атқарылған жұмыстарға оң бағасын берді. Сонымен қатар мемлекет және қоғам қайраткерлері Бекмырза Еламанов, Ибрагим Әбибуллаев, облыстық ардагерлер кеңесінің төрағасы Серік Дүйсенбаев, Қорқыт ата

Облыс әкімі Нұрлыбек Нәлібаев Халық Қаһарманы, армия генералы Мұхтар Алтынбаев, мемлекет және қоғам қайраткері, Түркі мемлекеттері ұйымы ақсақалдар кеңесінің мүшесі Икрам Адырбеков бастаған ардагерлерді, зиялы қауым өкілдерін Қызылорда қаласында



Қызылорда қаласында өткен Ұлттық Құрылтайдың Ү-ші отырысында Мемлекет басшысы Қызылорда қаласында 48 млрд. 500 млн. теңгеге перзентхана, 14 млрд. 780 млн. теңгеге емхана салынатынын, 36 млрд. 400 млн. теңгеге көпбейінді аурухананы құрылысы басталғанын жариялаған еді. Өткен аптада аталған медицина нысандарының және Титов қыстағында ауысымына 400 келушіге арналған емхананың іргетасы қаланды.

шылығы береке-бірліктің, тату тірліктің үлгісін көрсетіп келеді.

Мемлекет басшымыз Қасым-Жомарт Кемелұлы Сыр бойында өткен Ұлттық құрылтайда: «Соңғы жылдары Қызылорда облысы заман талабына сай өсіп-өркендеп жатыр», – деп ерекше атап өтіп, атқарылған жұмыстарға оң бағасын берді. Алдағы уақытта да Сыр өңірінің әлеуметтік-экономикалық жағдайын жақсартуға, сәулеттік келбетін жаңартуға, заманауи ғимараттардың бой көтеруіне бағытталған жаңа жобалар жоспарланған. Бұл бастамалар ардагерлеріміздің ақыл-көнесімен, тұрғындарымыздың сұранысына сәйкес іске асуда. Еліміздің тұрақты дамуы мен халықтың бірлігін сақтауда ардақты ардагерлеріміздің орны ерекше», – деді Н.Нәлібаев.

атындағы Қызылорда университетінің басқарма төрағасы – ректоры, облыстық «Әділетті және Прогрессивті Қазақстан» Халықтық Конституциясы үшін» өңірлік коалиция жетекшісі Наурызбай Байқадамов Конституциялық реформаға қатысты пікірлерін ортаға салды.

Сондай-ақ Конституциялық реформа жөнінде жарты жылға жуық уақытқа созылған, әртүрлі алаңдарда жүргізілген жалпыхалықтық талқылаулар қоғамның саяси белсенділігі мен азаматтық жауапкершілігінің айқын көрінісі екені айтылды. Ел тағдырына қатысты маңызды шешімдерді халықтың тікелей дауыс беруіне ұсыну – демократияның шынайы әрі мызғымас қағидаты. Жаңа Конституция жобасында мемлекеттіміздің іргелі негіздері, басты құндылықтары мен дүниетанымдық ұстанымдары жүйеленіп, заманауи талаптарға сай жаңғыртылды.

жанадан бой көтерген нысандармен таныстырды.

Қонақтар сол жағалаудағы 11 мың орындық жаңа стадионға, облыстық тарихи-өлкетану музейіне барды.

Мемлекет басшысының тапсырмасымен бой көтерген халықаралық стандарттарға сәйкес келетін стадион қазан айында футболдан Қазақстан кубогының финалды ойынымен ашылды. Спорт нысаны УЕФА классификациясы бойынша IV санатқа кіреді. Ерекше атап өту қажет, стадион облыс бюджетінен үнемделген қаражат есебінен салынды. Ғимарат аумағы 20 мың шаршы метр, материалдық-техникалық базасы соңғы үлгідегі заманауи құралдармен жабдықталған.

Облыстық тарихи-өлкетану музейінің жаңа ғимараты бытыр маусым айында пайдалануға берілді. 1939 жылы жұмысын бастаған музейдің бұған дейін типтік үлгідегі ғимараты болмаған. Жаңа музейде 12 экспозициялық зал халыққа қызмет көрсетеді. Қазіргі уақытта қорда 70 мыңға жуық тарихи экспонат сақталған. Оның ішінде 25 120 экспонат түпнұсқасында.

## ҚАУІПСІЗДІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТЕДІ

Қызылорда облысы әкімі Нұрлыбек Нәлібаев полиция департаменті Жедел басқару орталықтарының және цифрлық технологиялар басқармасы Жедел әрекет ету орталығының жұмысымен танысты.

Қызылорда қаласының Жедел басқару орталығы 2006 жылы құрылған. Кезең-кезеңімен 272 бейнебақылау камерасы орнатылып, жұмыс жасауда.

Аудан орталықтарындағы Жедел басқару орталықтары келіп түсетін ақпараттарды қабылдау мен тіркеуді автоматтандыру үшін департаменттің 7 аудандық полиция бөліністерінің кезекші бөлімдерінде 2024 жылы құрылды. Оған 2 млрд. 240 млн. теңге бөлініп, 539 бейнебақылау камерасы мен 49 стационарлық жылдамдық өлшегіш құрылғы орнатылып, іске қосылды.

Қызылорда қаласына қосымша 1400 бейнебақылау камерасын және 20 мекен-жайға 80 зияткерлік қиылыс, 58 мекен-жайға 96 стационарлық жылдамдық өлшегіш қондырғы, жасанды интеллект функциясы бар бейнеаналитикалық жүйе орнатуға және орталықты қайта жаңғыртуға жергілікті бюджеттен 4,5 млрд. теңге бөлініп, келісімшарт жасалды.

Қазіргі таңда бейнебақылау камералары интеграцияланып, толық іске қосу үшін жұмыс жүргізілуде. Стационарлық жылдамдық өлшегіш құрылғылар «ЕРАП» жүйесіне қосылып, жұмысын бастап кетті.



Қызылорда облысы бойынша «Көмек-112» және «Көмек-109» автоматтандырылған ақпараттық жүйелерін Бас прокуратураның «Цифрлық қадағалау» бірінші ақпараттық-талдау жүйесімен интеграциялау толық аяқталды.

2021 жылғы қаңтардан бері 112-Бірыңғай кезекшілік-диспетчерлік қызметі 24/7 режимінде 101, 102, 103, 112 шұғыл қызметтердің қоңырауларын қабылдап келеді. «Көмек-112» автоматтандырылған ақпараттық жүйесіне 2021-2026 жылдар аралығында 1 263173 қоңырау тіркелген.

2020 жылдан бері Қызылорда қаласында, ал 2023 жылдан бері облыс аумағында 109 бірінші нөмірі арқылы коммуналдық мәселелер бойынша өтініштер қабылданады. Автоматтандырылған ақпараттық жүйеге 856 549 қоңырау түскен.

Аймақ басшысы бірінші кезектегі басымдық тұрғындардың қауіпсіздігі екенін айтып, орталықтар жұмысын жетілдіруге қатысты тапсырмалар берді.



Қызылорда облысы әкімі Нұрлыбек Нәлібаевтың төрағалығымен өткен мәжілісте әріптестері облыстық денсаулық сақтау басқармасының басшысы лауазымын абыроймен атқарған Олжас Искаковты республикалық медициналық-санитариялық алғашқы көмек орталығының басшысы қызметіне шығарып салды. Аймақ басшысы Олжас Ермекулұлының адал қызметі мен салаға сіңірген еңбегін

## ЖАҢА ҚЫЗМЕТКЕ КЕТТІ

атап өтіп, алғыс білдірді.

«Әріптесіміз Санжар Асфендияров атындағы Қазақ ұлттық медицина университетінде «Емдеу ісі», Қарағанды Қазтұтынуодағы университетінде «құқықтану» мамандықтары бойынша білім алған. «Денсаулық сақтау менеджменті» мамандығы бойынша іскерлік әкімшілік магистрі.

Еңбек жолын облыс орталығындағы №3 қалалық емхананың аймақтық терапевт дәрігері болып бастап, осы емхананың бөлім меңгерушісі, бас дәрігердің емдеу ісі жөніндегі орынбасары қызметтерін атқарған.

Әр жылдары облыстық денсаулық сақтау басқармасында бөлім басшысы, басқарма басшысының орынбасары, Денсаулық сақтау министрлігінің басқарма

*Олжас Ермекулұлына «Қызылорда облысының дамуына қосқан үлесі үшін» медалі, Құрмет грамотасы, облыс әкімінің Алғыс хаты табысталды. Өз кезегінде Олжас Искаков әріптестеріне алғысын, туған жердің өсіп-өркендеуіне тілектестігін білдірді.*

басшысы, департамент директорының орынбасары болған.

Олжас Ермекулұлы денсаулық сақтау саласын басқарған кезеңде нақты әрі жүйелі қадамдар жасап, елеулі нәтижелерге қол жеткізді. Соңғы 3 жылда облыста жалпы өлім-жітім 5,6 пайыз, ана өлімі 12 есе, сәби өлімі 37 пайыз, туберкулезден аурушандық көрсеткіші 11,6 пайыз, өлім-жітім көрсеткіші 9 пайыз, канайналым жүйесінен өлім-жітім көрсеткіші 19,6 пайыз төмендеді.

Бұған дейін орталықта қызмет атқарып, кәсіби біліктілігі мен ұйымдастырушылық қабілетін танытқанының арқасында Денсаулық сақтау министрлігімен тығыз байланыс орнатты, бірқатар жобаның табысты жүзеге асуына ықпал етті», – деді Нұрлыбек Машбекұлы.

Жиында денсаулық сақтау саласының ардагері, Қызылорда облысының Құрметті Азаматы Тұрғанбай Маханов пен медицина саласының ардагері Абдулла Шүленбаев, Қорқыт ата атындағы Қызылорда университетінің басқарма төрағасы-ректоры Наурызбай Байқадамов ізгі тілектерін жеткізді.

Кітапхана



Мұрат БАҚТИЯРҰЛЫ

# ҚАҢТАР ҚАҚТЫҒЫСЫ

## I-тарау

# ОҚИҒА ОЗАРЫНДА

Бұқаралық ақпарат құралдарында хабарланғандай, 2019 жылдың қаңтар айында Айсұлтан Назарбаев Ресейдің есірткіге тәуелділер орталығында біраз уақыт жатып ем алады. Алайда мұның да оншалықты пайдасы бола қоймаған сияқты. Осыдан кейін Англияға кеткен Айсұлтанның өмір жолы тағы бірқатар бұралаңдармен өрнектелді. Алдымен ол 2019 жылы қазанда есірткіге еліріп алып, полицияға тәуелділер орталығына біраз уақыт жатып ем алады. Істің құжатына қарағанда, Лондонның Covent Garden ауданындағы бір пәтердің балконына шығып алған бейтаныс жігітті көрген тұрғындардың бірі тәртіп сақшыларын шақырған. Полиция келгенде, әлгі ер адам оларға бағынудан бас тартып, біраз тайталасып баққан соның барысында олардың біреуін ұрып, қолын тістеп алған. BBC агенттігі Айсұлтанның сол сәтте құқық қорғаушылар ұстап тұрған электроскопты сындырып тастағанын жазды. Осы әрекеттері үшін айыпты деп танылған оны Лондон соты төрт айдан кейін, 2020 жылғы наурызда қоғамдық жұмыстарға тарту мен айыппұл төлеу, сонымен қатар нашақорлыққа тәуелділіктен емделуге жалғасатын шартты түрде бас бостандығынан айыру жазасына кесті. Сот оның бостандыққа жүріп-ақ емделе беруге болады деген шешімге келді. Мұның жалпы өлшемі «18 ай сынаққа жүріп, 140 сағаттық қоғамдық жұмысқа жегілу, мәжбүрлі түрде есірткіге тәуелділіктен емделу, бір мың фунт стерлинг (1300 доллар) айыппұл төлеу мен бес мың фунт стерлинг (6500 доллар) көлеміндегі материалдық шығынды өтеу» сипатында көрініс тапты.

Компания жыл сайын осыдан бір жарым миллиард долларға жуық пайда табады және бұл қаржы Сингапурге шығарылады. Автор бұдан әрі «700 млн. долларға жуық ақшаны Назарбаевтың ортаншы қызының күйеуі Тимур Құлыбаев пен өзінің бұрынғы қайын атасы Қайрат Боранбаевтың өзара бөлісетінін» айғақ қылады.

Айсұлтан 6 маусым күні «Алматы маңы мен Қарағанды қапталында содырлардың сойқан соғысқа сақадай сай болу үшін талмай дайындық жүргізіп жатқанын» жарияласа, 14 маусым күні өзіне Президент істері басқармасынан дәрігерлер келгенін, сосын денесінде алкоголь мен есірткінің уыты бар екенін ескертіп, тест тапсыруға мәжбүр еткенін жазды. Ол елде билікті басып алу жолында астыртын жұмыс жүріп жатқанын тағы да атап өтті. Бірақ бұған да, сірә, мән беріп, назар аударған ешкім бола қоймаған сияқты. Әйтеуір, айтылған сөз айтылған жерінде қалып, айдалаға атылған бір оқ секілденіп қалғанға ұқсайды. Шын мәнінде де бұл жіті қадағалап, мұқият тексеретін-ақ тақырып еді. Қалай дегенде де, Айсұлтанның бұл тұрғыда жеткізгендерінің бәрі шындық болып шықты. Қаңтар қырғыны кезінде тап осындай астыртын келген жұмбақ топтың баскесер қарақшылары нағыз дүлей ойранды шығарып, кісі өлімінің көптеп орын алуына апарды. Демек, мұнда мемлекетті басқарып отырған лауазымды тұлғалардың да кінесі бар. Ал жоғары басшылық қайта осы жасырын топты жасырып баққан құқық қорғау органдарының жетекшілеріне сеніп қалған сыңайлы...

Мемлекет басшысының жеке қамқорлығы мен қолдауын пайдалана отырып кең ауқымды өкілеттіктерге қол жеткізген Рахат аса маңызды мемлекеттік қызметтерге өзінің сыбайластарын көптеп қойып, айналасын біртіндеп күшейте берді. Сол тұста өзін құдыретті және жазасын жан сезінген Рахат Әлиев өз баскеселестерінің бизнестеріне белсенді түрде шабуыл жасап, олардың табысты да сәтті сөре тартқан дайын жобаларын күштеп тартып ала бастады. Нәтижесінде елдің ықпалды саясаткерлері мен кәсіпкерлері бірігіп, Елбасының қуатты да арсыз күйеу баласына қарсы соғыс ашты. Сосын оларға Рахатты әшкерелеу материалдарын жедел дайындап, оларды Президенттің жеке өзінің қолына тапсыра алудың орайы келді. Сол сәтте осы ақпараттың негізінде Әлиевтің шын мәнінде мемлекеттік төңкеріс жасауға әзірленіп, Назарбаевтың орнына келуді жоспарластырып жүргені аян болды.

Арнайы тергеу бұл мәліметтердің растығын бекітіп бергеннен кейін Рахат Ұлттық қауіпсіздік комитетіндегі қызметінен алынып, оның кадрларын түгел мемлекеттік құрылымдардан тазарту басталды, сондай-ақ медиа ресурстарына бақылау орнатылды. Қаһарына мінген қайын ата сосын көз алдында және қасында жүруі үшін Әлиевтің өзін жеке қауіпсіздік қызметіне екіліп қойды. Алайда біраз уақыт өткесін билеушінің ашуы мейірімділікке бой алдырып, оны Австрияға елші және Қазақстанның ЕҚЫҰ-дағы өкілі етіп жіберді.

Ал 2007 жылдың мамыр айында елде Рахат Әлиевке екі банкіді өлтіруді ұйымдастырды деген ауыр айып тағылды. Ол сол күні-ақ барлық қызметтен шеттетілді. Күйеу бала бұған жауап ретінде өзінің оппозицияға кететінін жариялады. Сол сәттен бастап Ақорда мен Әлиевтің арасында бітпес текетірес басталып, ол ақырында бір-бірілеріне айыптар тағудың алаңына айналды. Сол екі ортада Қазақстанда өткен сырттай сот отырысы қашқын күйеу баланы «мемлекеттік қылмыскер» деп тауып, оған жалпы көлемі 40 жылға созылатын бас бостандығынан айыру жазасын белгіледі. Бірақ сыртта жүрген Әлиев бұған қынбады, ол қарсы соққы ретінде Назарбаев пен оның жақын шеңберін қаралауға арналған сұрапыл сұрықтық материалдар тізбегін жариялауға көшті. Мұның соңынан, 2009 жылы биліктің көптеген құпия тірліктері мен көлеңкелі тұстарын ашып көрсететін, Назарбаевтың өзін де шат-шөлкей әшкереп етіп, масқаралайтын «Крестный тест» деген кітабын баспадан шығарды.

Қазақстан әділет жүйесінің Әлиевті ұстап алып, елге қайтаруға бағыт түзген әрекеттерінен Австрияға тұтқындарды аспауға жол беретін, әділ соты жоқ елдерге қылмыскерлерді экстрадициялауға тыйым салатын халықаралық конвенция нормалары қайта-қайта тосқауыл қойып отырды. Осы орайда Рахат Әлиевтің өзін оппозиционер ретінде көрсетіп, тағылып тұрған айыптардан саяси мақсат іздестіріп, бәрін жоққа шығарып бағуы

түсінікті нәрсе-тін. Бірақ оның эмиграциядағы іс-әрекеттері формалды түрде режимге оппозиция болып көрінгенімен, Әлиевті Назарбаевтың тап бір саяси қарсыласы деп атаудың еш ыңғайы келмес еді. Оппозиционер журналист нем құқық қорғаушы Сергей Дувановтың пайымынша, ол іс жүзінде бар болғаны Назарбаевпен араздасып қалған, сосын авторитарлық режимге қарсы екенін мәлімдеп, демократия жөніндегі асақ сөздерді жамыла отырып, өзінің қарақан басын қорғап жүрген адам ғана болып қала береді.

Кейін, 2015 жылдың 24 ақпанында Вена түрмесінде мәйіті табылатын Рахаттың өлімі жөнінде де қазір алуан түрлі болжам бар. Ресми версияға ден қойсақ, ол абақтыда өзіне өзі қол салған, яғни суицид жасаған адам болып шығады. Ислам дінінде бұлайша қаза тапқан жанның жаназасы шығарылуға тиіс емес. Екінші версия ресми бірінші нұсқаны бірден жоққа шығарып, марқұмның әлдекімдердің араласуымен өлтірілгенін ұсынады. Қалай десек те, бұл вариантты да санаттан түрткілен тастай алмайсың. Бұлай болуы да әбден кәдік. Мұның үстіне, Қазақстанның арнайы қызмет өкілдері оның соңына шырақ алып түскені де жалған емес. Оны тірі кезінде Рахаттың өзі де, оның адвокаттары да айтты. Бұдан бөлек, Әлиевтің Мальта-

дан Австрияның түрмесіне өз еркімен келуі бекерден бекер болмаса керек. Ол, сірә, аралдың аумағына қарағанда, Вена абақтысын қауіпсіздеу деп санаған сияқты. Тегінде, Сергей Дувановтың «Шамасы ол өзі жөнінде «тапсырыс берілгеннен» шын мәнінде құлағдар болғанға ұқсайды. Бұл жағдайда Австрия түрмесі оған аман қалудың бірден-бір мүмкіндігі сияқты көрінгені анық. Бірақ қателесіп кеткен екен - бұлар оны мұнда да тауып алды» деп жазуында негіз бар іспетті.

Бұған адвокаттарының түрменің өзінде Рахатты үркітіп-қорқыту әрекеті жасалғанын жалғанның жарығына шығарылулары тағы бір дәлел бола алады. Олар өз қорғауларындағы адамның әлдекімдердің өзімен жуынатын бөлмеде есеп айырысатындарын жеткізгенін айтқанын айтады. Осы қоқан-лоққидан кейін Әлиев жалғыз адамдық басқа камераға ауыстырылған. Адвокаттың куә болғанындай, соңғы жүздесулерінде тұтқында өзін өзі өлтіруге деген ниеттің қандайда бір нышаны байқалмаған. Ол барынша салмақты көрінген, бұлармен бірге алдағы сот процесі жайын талқылап, онда өзінің қайтіп сөйлейтінін сөз еткен. Ал процесс келесі күні өтуге тиіс болған. Бірақ ол бұған жете алмады...

Тағы бір назар аударуға кететін жайт, адвокаттардың мәліметі бойынша, іске Қазақстаннан куә ретінде шақырылғандардың кейбіреулері тура сот процесі үстінде Австриядан өздеріне саяси баспана сұрамақшы болған екен. Егер рас болса, онда процесі басты фигурантты мәңгілік үнсіз қалуға мәжбүр еткен себептердің бірі осы болуы мүмкін екенін де болжауға болады. Бұлайша айтқанда, «адам жоқ болса - мәселе де жоқ» дегенге келіп тұр бәрі. «Сөйтіп, Әлиевтің өлімімен бірге Астананың барлық проблемасы таңғы тұман секілді бірден сөйліп кетті», - деп жазды осы орайда Сергей Дуванов.

Суицид болғанын жоққа шығаратын тағы бір деталь: түрме директоры бұл мекенің әкімшілігінде Рахат Әлиевті өзін өзі өлтіруге бейім тұтқын ретінде қарастырудың ешқандай негізі болмағанын айтқан. Осыған сәйкес, ол жалғыз адамдық камераға еш секемсіз ауыстырылған. Біздіңше, Рахаттың өзін-өзі өлтіруіне күдік келтіруге мүмкіндік беретін бұдан да басқа айтарлықтай салмақты айғақ бар сияқты. Иә, адамның кенеттен өзінен-өзі кілт өзгеріп, өзін өлтіре салуы ешбір ақылға сыймайтын нәрсе. Тіпті ең бір түсініксіз «өзін-өзі өлтірудің» де өзіне тән алғышарттары болады ғой.

Бұған тағы бір айғақ ретінде Әлиевтің қаза болары алдында «Республика» оппозициялық сайтында жарияланған хатын да қосуға болады. Оның мазмұны мұны қазіргі кездері бастан кешіп отырған қиындықтарының бәрін жеңіп шығатынына, өзінің күні қайта туатынына сенімді адам жазып отырғанын анық аңғартады. Осылайша таңдауға түсіп отырған екі болжамның мейлінше сенімдірегі Әлиевтің өмірден өз еркімен кете қоймағаны болып көрінеді. Бірақ бұл болжам марқұмның тіршілігінде өте-мөте көп адамға азар бергенін қаба тоқу мақсатында емес, шындықтың нүктесі жайда екенін білуге деген таза ниетпен айтылып отыр.

Біз неге Отбасының екі мүшесі - Айсұлтан Назарбаев пен Рахат Әлиев жайына тереңдете тоқталып тұрмыз? Себебі, әулет иесі салған «сара» жолдан әртүрлі себептермен шығып қалып, оған керексіз жандарға айналып кеткен өкелі-балалы бұл кеудің елді отыз жыл уақыт бойы армансыз билеп-төстеген династияның ішкі және сыртқы жай-жағдайтарынан, оның өкілдерінің өмір сүрудегі кредоларынан қалтқысыз хабар беріп қана қоймайды, сонымен бірге арада көп өтпей бұрқ ете қалатын қайғылы Қаңтар оқиғасының түп-тамыры қайда жатқанын тағы бір қайтара аңғартып өтеді. Түптеп келгенде қарапайым халықтың билікке, соның ішінде Нұрсұлтан Назарбаев отбасына наразылығы күшеюіне осы фактілердің, сонымен бірге, әсіресе Рахат Әлиевтің қосқан жеке үлесі аз емес. Ақыр соңында Отбасының да Елбасының өзі құрып кеткен қоғам сияқты әбден іріп-шірігініне осы екі азаматтың бастан кешкен барлық зияттары мен мехнаттары толық айғақ бола алады.

(Жалғасы бар)

Сұрағым бар...

## АУЫЗ АШУҒА АСЫҚҚАН АЙЫП ПА?

Ораза ұстаған адам күн батқан соң аузын ашуға асығуы керек. Алдымен қол жайып ауызашар дұғасын оқып, содан соң ғана ауыз ашады.

Ауызашар дұғасы: Уа, Жаратқан Ием! Сенің разылығың үшін ораза ұстадым, Саған иман келтірдім, Саған тәуекел еттім, Сен берген ризықпен ауыз аштым. Уа, кешірімді Алла! Менің алдыңғы және соңғы күнә-кешіліктерімді кешір!

Ауызды сумен не құрмамен ашқан дұрыс. «Кімде-кім ауыз ашар болса, құрмамен ашсын, себебі құрмада береке бар. Егер құрма болмаса, сумен ашсын, себебі ол тазартушы», – деген Мұхаммед пайғамбар.

Ауыз ашудың ең басты ережесі – апыл-ғұпыл тойып тамақтанбау. Ауыз аша сала тойып тамақтанбай, 15-30 минут күту керек. Ауыз ашқан соң міндетті түрде намаз оқып, содан соң тамақ ішуге отырған дұрыс. Ораза кезінде ұннан жасалған, майлы, қуырылған және ащы тамақтардан бас тартқан жөн. Оның орнына жеміс-жидек, көкөніс, майсыз сорпаларды ішу керек. Ауыз бекіткен адам құрамында протеині мол тағамдарды пайдаланғаны абзал. Атап айтқанда: майсыз ет, жұмыртқа, қаймақ, сүзбе, сүт және сыр. Күні бойы нәр татпайтындықтан көбірек су ішу қажет.

## ОРАЗАДА ҚАЛАЙ ТАМАҚТАНУ КЕРЕК?

Ораза кезінде адамның асқазаны кішірейді, соған сай аз тамақтанған дұрыс. Артық аса дайындап ысырап етуге болмайды. Ауыз ашқаннан кейін ыстық тамақ алдында салат жеген жөн. Күн батқаннан кейін кемінде екі рет тамақтанса болады. Ауызашар, жүрек жалғау, сәресін ішу деп үш рет тамақтануға болады. Әр ас ішкенде құрамында көкөніс болса жақсы. Майлы тамақ жемеу керек, өйткені мұндай тамақ ұзақ қорытылады, әрі баяу сіңеді. Деміне қызығып, қуырылған тамақ жегеннен гөрі пеште пісірілген, отта қақталған, бұға, не суға пісірілген тамақ пайдалы.

Дәрумендерге бай жеміс-жидек, көкөніс көп жеу керек. Бірақ тым тәтті жеміс-жидекті шектен тыс жеуге болмайды. Сүт, айран, ірімшік, күрт секілді сүт өнімдері протеинге бай. Оған қоса кальций, фосфор, мырыш секілді минералдар мен В6, В12 секілді маңызды дәрумендерге тұнып тұр. Пробиотиктерге бай айран ас сіңіруге жақсы әсер етеді. Бойға қуат беріп, ауруларға қарсы қорғаныш қызметін жақсартады. Сәресі мен ауызашарда не жеңіл-желпі ас ретінде күніне 2 стакан сүт, не айран ішу пайдалы.

Жеткілікті мөлшерде су ішпеу көп ауруға әкелуі мүмкін. Сондықтан да оразада шөлдемес күн күн батқаннан таң атқанша 2-2,5 литр су ішіңіз. Тәтті сусындар, компот, кисель емес, тұрақты түрде сағат сайын таза су ішу керек. Ағзаны нәрлі сорпа секілді сұйықтықтың басқа да түрлерімен толықтыруға болады. Тәтті көп жеген жағдайда шөл қысады. Сәресіде тәтті жегенде төбетті ашады. Шөлдететін, төбет шақыратын (қышқыл, тұзды, тәтті, қуырылған) тағамдардан бас тарту керек.

## ОРАЗА КЕЗІНДЕ СПОРТПЕН АЙНАЛЫСУҒА БОЛА МА?

Рамазан кезінде белсенді жаттығулардан бас тартып, оның орнына тыныс алу, медитация, йога, пилатес, созылу секілді энергияны көп жұмсамайтын жаттығулармен айналысқан жөн. Ауызашардан бұрын не кейін жаяу жүру еш артық етпейді.

Ауыз бекіткен кезде марафонға қатыспаған жөн. Ұзақ қашықтыққа жүгірудің салдарынан организм сусызданып, денсаулыққа, әсіресе жүрек-қан тамырлары жүйесіне айтарлықтай зиян тигізуі мүмкін.

## САЛЫҚ САЛУ РЕЖИМІ

### ӨЗГЕРЕДІ МЕ?

Биылғы жылдың 1 наурызынан бастап салық режимі өзгерді. Жеке кәсіпкерлер өздеріне қолайлы салық салу режимін шешуі керек. Жеңілдетілген декларацияда қалғысы келетін жеке кәсіпкер салық органына ақпан айының соңына дейін хабарлама жіберуі тиіс. Егер хабарлама жібермесе 1 наурыздан бастап кәсіпкерлер автоматты түрде жалпыға бірдей белгіленген салық салу режиміне ауыстырылды.

2026 жылдың 1 қаңтарына дейін патент бойынша немесе арнайы мобильді қосымша арқылы жұмыс істеген кәсіпкерлер өзін-өзі жұмыспен қамтығандар режиміне ауыса алады. Бұл формат жеке кәсіпкерге тіркеусіз жұмыс істеуге мүмкіндік береді. Кәсіпкер жаңа режимді қосымшадағы алғашқы чек ұрылған күннен бастап қолдана алады.

## ЖЕКЕ КУӘЛІК ЖОҒАЛҒАН КЕЗДЕ НЕ ІСТЕУ КЕРЕК?

Жеке куәлікті Ішкі істер министрлігі «Азаматтарға арналған үкімет» (ХҚКО) КЕАҚ филиалдары арқылы береді.

Куәлікті рәсімдеу үшін мемлекеттік баждың құны – 0,2АЕК.

Рәсімдеу мерзімі – **15 жұмыс күні**. Тездетіп алу үшін аймаққа байланысты қосымша ақы талап етіледі.

Жеке куәлік жоғалған немесе ұрланған жағдайда «Азаматтарға арналған үкімет» МК» КЕАҚ кез келген филиалына (ХҚКО-ға) төмендегі құжаттарды ұсына отырып, жүгінуге болады.

**Жоғалған жағдайда:**

- Жеке куәлікті қайта дайындау туралы жазбаша өтініш, онда жоғалу мән-жайын көрсету қажет;
- Мемлекеттік бажды төлеуден босатылғаны растайтын құжат (бар болса);
- Анықтама алу үшін мемлекеттік бажды төлеу QR коды арқылы екінші деңгейдегі банктің мобильді қосымшалары немесе «Қазпочта» АҚ кассасы арқылы өтініш беру барысында жүзеге асырылады;

- Қазақстан Республикасы азаматының паспорты (бар болса).
- Ұрланған жағдайда:**
- Жеке куәлікті ұрлануы туралы өтінішті қабылдаған қылмыстық қудалау органынан талон-хабарлама;
- Мемлекеттік бажды төлеуден босатылғаны растайтын құжат (бар болса);
- Анықтама алу үшін мемлекеттік бажды төлеу QR коды арқылы екінші деңгейдегі банктің мобильді қосымшалары немесе «Қазпочта» АҚ кассасы арқылы өтініш беру барысында жүзеге асырылады;
- Қазақстан Республикасы азаматының паспорты (бар болса).

## ЖЕКЕ КӘСІПКЕР ДЕКРЕТКЕ ШЫҚҚАННАН КЕЙІН МӘМС ҮШІН ЖАРНА ТӨЛЕЙ МЕ?

**Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының Қызылорда облысы бойынша филиалына сұрақтар тусуде. Бірқатар өзекті мәселелерге ӘМСҚ облыстық филиалының директоры Жақсылық Абдусәметов жауап береді.**

**- Жұмыс істеймін, бірақ ресми жұмысқа орналасқан сәттен бері 8 ай ғана өткендіктен, сақтандырылған мәртебем жоқ. Маған қазір бейінді дәрігердің консультациясы әрі ем алуым қажет. Не істеу керек?**

- Сақтандырылған мәртебесі өткен 12 немесе алдағы 12 ай үшін ай сайынғы төлемдер болған кезде беріледі. Демек, бұл жағдайда сақтандырылған мәртебесін екі жағдайда ала аласыз:

1) өткен 12 айдың ішінде жетіспейтін 4 ай үшін (әрқайсысы үшін 4250 теңгеден) дербес төлеуші ретінде жарналар төлеу қажет;

2) жұмыс берушіден жарналар мен аударымдар түсуін, оның қорытындысы бойынша қатарынан 12 төлем алу үшін 4 айдың өтуін күтіңіз.

Қызметкер қазір медициналық көмекке мұқтаж болғандықтан, мәртебе алу үшін бірінші нұсқаны таңдағаны жөн.

## ҚАТЕ НЕМЕСЕ АРТЫҚ ТӨЛЕНГЕН МӘМС ЖАРНАЛАРЫН ҚАЙТАРЫП АЛУҒА БОЛАДЫ МА?

Бұл қызмет «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы арқылы жүзеге асырылады. Ол үшін Мемлекеттік корпорацияға қағаз түрінде өтініш беру қажет. Егер сіз дербес төлеуші болсаңыз, өтініш үлгі бойынша толтырылады. Ал жұмыс беруші арқылы өтініш берілген жағдайда, қызметкердің қаражатын қайтаруға берген келісімді қоса тіркелуі тиіс. Мемлекеттік корпорацияның мекенжайлары мен өтініш үлгілері Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының ресми сайтында бар.

Қаражат өтініш берілген күннен бастап 15 жұмыс күні ішінде қайтарылады.

Қаражатты қайтарудан бас тартатын кездер болады. Оның себептері мыналар:

- МӘМС жарналары бойынша бұрынғы төленбеген кезеңдер үшін берешек болса;
- құжаттарда мәліметтер дұрыс көрсетілмесе;
- өтініш заңнама талаптарына сәйкес келмесе;
- дербес деректерді өңдеуге келісім болмаса.

есебінен немесе өз жарналары есебінен сақтандырылады.

Басқа жағдайларда сақтандырылған мәртебесін сақтау және МӘМС аясында медициналық көмек алу құқығына ие болу үшін, 18-ге толған азамат дербес төлеуші ретінде жарналарды өзі төлеуі қажет (2026 жылы – айына 4 250 теңге).

**- Жеке кәсіпкер декретке шыққаннан кейін МӘМС үшін жарна төлей ме?**

- «МӘМС туралы» Заңның 26-бабында мемлекет жарна төлейтін 15 санат айқындалған. Олардың қатарында үш жасқа дейінгі баланы/балаларды тәрбиелеп отырған жұмыс істемейтін адам (баланың заңды өкілдерінің бірі) бар. Аталған бапта жұмыс істемейтіндер ретінде кәсіпкерлік немесе еңбек қызметін жүзеге асырмайтын және табысы жоқ адамдар белгіленген. Соған сәйкес қызметі ресми түрде тоқтатылмаған және жұмыс істеп тұрған ЖК бар декреттегі әйел жеңілдікті санатқа енбейді. Сондықтан МӘМС-ке жарна төлеуі тиіс.

Ол сондай-ақ кәсіпкерлік қызметті ресми түрде жабуына немесе тоқтата тұруына болады. Бұл оған жеңілдік санатына енгуге мүмкіндік береді.

## ДӘРІГЕРЛЕРГЕ ШАБУЫЛ ЖАСАҒАҒАНДАР ЖАЗАЛАНАДЫ ДЕГЕН РАС ПА?

Биылғы жылдың 1 наурызынан бастап медицина қызметкерлеріне қоқан-лоқы көрсетіп, немесе оларға шабуыл жасағандар қатаң жазаланады.

Біріншіден, айыппұл мөлшері ұлғаяды, екіншіден, денсаулыққа ауыр зиян келтіру немесе кісі өлтіру сияқты аса ауыр қылмыстар үшін кінәлі адам 12 жылға дейін бас бостандығынан айырылады.

## ҚОҚЫС ТАСТАҒАҒАНДАРҒА ӘКІМДІК АЙЫППҰЛ САЛАДЫ МА?

Биылғы 1 наурыздан бастап республикалық маңызы бар Астана, Алматы және Шымкент қалаларының, сондай-ақ барлық облыстың әкімдіктері Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодекстің 434-2 бабы – «Ортақ пайдаланылатын орындарды ластану» және 505 бабы – «Қалалар мен елді мекендердің аумақтарын абаттандыру қағидаларын бұзу, сондай-ақ инфрақұрылым объектілерін бұзу, қаланың жасыл желкелерін жою және зақымдау» бойынша хаттама жасауға құқылы. Бұған дейін бұл қызметпен тек ішкі істер органдарының қызметкерлері айналысты. Әкімдікке міндеттелген жаңа талап әкімшілік заң бұзушылықты дер кезінде анықтап, тиімді әрекет жасауға мүмкіндік береді.

## ӨТЕЛМЕГЕН НЕСИЕ БОЛСА ДА, НЕСИЕ БЕРІЛЕДІ МЕ?

Қазақстанның кез келген коммерциялық банкі биылғы 1 наурыздан бастап тұрғындардан тұрғын үй құрылыс жинақ бағдарламалары арқылы қаражат тарта алады.

Қаржы нарығы сарапшыларының пікірінше, жаңа мүмкіндіктер банктер арасындағы бәсекелестікті нығайтады. Нәтижесінде қазақстандықтарға ипотекалық несиелер қолжетімді болады.

Сондай-ақ 1 наурыздан бастап тәуекелдерді басқару және клиенттердің құқықтарын қорғау жүйесі енгізіледі. Бұдан былай несие ұйымдары қарыз алушыларда мерзімі өткен берешектің бар-жоғын тексеруге міндетті. Егер азаматтың өтелмеген несиесі болса, оған қарыз берілмеуі мүмкін.

## ОҚУШЫЛАРДЫҢ КӨКТЕМГІ ДЕМАЛЫСЫ НЕШЕ КҮН?

Қазақстандық оқушылар үшін көктемгі демалыс 11 күнге созылады: 19-29 наурыз аралығында. Бұл ең ұзақ оқу тоқсанынан кейінгі демалыс.

Оқу жылының төртінші тоқсаны сегіз аптаға созылады: ол 30 наурызда басталып, 25 мамырда аяқталады.

## СТУДЕНТТЕРГЕ ӘСКЕРИ ШАҚЫРУДЫ КЕЙІН ҚАЛДЫРУҒА БОЛА МА?

Оқу оқып жатқан 18-ден 27 жасқа дейінгі жастарға әскери борышын өтеу мерзімін кейінге шегеруге болады.

Сондай-ақ отбасылық жағдайына байланысты; білімін жалғастыру үшін; денсаулығына байланысты; педагогтарға еңбек еткен уақытына; ауылдық жердегі дәрігерлерге еңбек еткен уақытына; Парламент немесе жергілікті өкілді органдар депутаттарына; тергеу іс-шаралары жүргізіліп жатқан азаматтарға; азаматтық әуе кемелерінің ұшу экипаждары мен су келіктері экипаждарының мүшелеріне; құқық қорғау органдарының білім беру ұйымдарында алғашқы кәсіби дайындықтан өтіп жатқан азаматтарға әскерге шақыруды кейінге шегеруге рұқсат беріледі.

## 27 ЖАСТАҒЫЛАР ӘСКЕРДЕН БОСАТЫЛАДЫ МА?

Денсаулығына байланысты әскери қызметке жарамсыз деп танылғандар; заңды негізде мерзімді әскери қызметке шақырылмай, 27 жасқа толғандар; туыстары (әке, шеше, аға, әпкесі) әскери борышын өтеп жүріп қаз тапқан, қайтыс болған немесе I, II топ мүгедектігі белгіленгендер; басқа мемлекетте әскери (баламалы) қызметін өтегендер; Қазақстан Республикасының арнайы мемлекеттік органдарында қызмет еткендер; ғылыми дәрежесі барлар; тіркелген діни бірлестіктердің дін қызметкерлері скерден толық босатылады.

Бейбіт уақытта сотталған азаматтар әскери қызметке шақырылмайды.

## Әлеуметтік төлем жаппай төленеді ме?

Әлеуметтік желілерде жарияланып жатқан бір реттік әлеуметтік көмек шындыққа жанаспайды. Негізінде қалалық мәслихаттың шешіміне сәйкес өрт салдарынан туберкулез ауруымен амбулаторияда емделіп жүрген, катерлі ісік, оның ішінде лейкоз ауруымен диспансерлік есепте тұрған азаматтарға, диспансерлік есепте тұрған адамның иммун тапшылығы вирусын жұқтырған балалардың ата-аналарына және заңды өкілдеріне әлеуметтік төлем жүргізіледі. Тиісті емханалардың көрсетілімімен қала әкімдігі жанындағы арнайы комиссияның отырысында қаралып, шешім қабылданады.

Бүгінгі күні әлеуметтік желіде, жетім, яғни ата-анасының қамқорлығынсыз қалған адамдарға, мүгедектігі бар адамдарға, жұмыссыздарға, табысы төмен отбасыларына бір реттік әлеуметтік төлем берілетіндігі туралы қауесетке сенбеулеріңізді сұраймын.

**А.ОРЫНБЕКОВ,**  
қалалық жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі басшысының орынбасары

## ҚАНДАЙ ЖАҒДАЙЛАРДА ЕРЛЕР ДЕ, ӘЙЕЛДЕР ДЕ МЕРЗІМІНЕН БҰРЫН ЗЕЙНЕТКЕ ШЫҒА АЛАДЫ?

8 жыл бұрын зейнетақы аннуитетін рәсімдеген БЖЗҚ салымшылары зейнетке ерте шыға алады. Ол үшін адам осындай қызметті ұсынатын сақтандыру компаниясымен шарт жасасуға құқылы. Осыдан кейін зейнетақы қоры компанияға осы салымшының жинақтарының бір бөлігін аударды және ол салымшыға зейнетақы сақтандыру төлемін өмір бойы төлейді.

Сақтандыру компаниясымен шарт жасасу және сақтандыру төлемдерін мерзімінен бұрын алу үшін салымшының жынысы мен жасына байланысты өзгеретін жеткілікті ақша жинау қажет.

2023 жылдан бастап 55 жастан ер адамдар, ал 53 жастағы әйелдер аннуитет ала алады. Мысалы, сақтандыру компаниясымен келісімдердің ішінде зейнеткер қайтыс болғаннан кейін оның мұрагерлері зейнетақы сақтандыру төлемдерін біраз уақытқа алатын тармақ болуы мүмкін.

Зиянды өндірісте кемінде 5 жыл жұмыс істейтін адамдар зейнетақы аннуитеті шартын жасай алады. Бұл жағдайда, ерлер мен әйелдердің жасы-55 жас. Яғни, олар үшін жұмыс беруші кемінде 5 жыл міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын аударуға міндетті. Бұл ретте мерзімінен бұрын зейнетке шығуға үміткер неғұрлым жас болса, БЖЗҚ-да жинақталған сома соғұрлым көп болуы тиіс. Сақтандыру компанияларынан төлемдер жыл сайын 7% - ға индекстеледі.

Төлемдерді алуға өтінішті электрондық үкімет порталы арқылы беруге болады. Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорынан міндетті зейнетақы жарналары, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары есебінен қалыптастырылған зейнетақы жинақтарынан зейнетақы төлемдерін жүзеге асыруға болады.

## ЖҮРГІЗУШІ КУӘЛІГІ ЖОҒАЛҒАН КЕЗДЕ НЕ ІСТЕУ КЕРЕК?

Жүргізуші куәлігі «Азаматтарға арналған үкімет» МК» КЕАҚ мамандандырылған филиалдары Мамандандырылған ХҚКО арқылы Ішкі істер министрлігімен беріледі.

Жүргізуші куәлігін рәсімдеуге мемлекеттік баж құны **1,25 АЕК**. Рәсімдеу мерзімі – **2 сағат** (емтиханға жұмсалған уақытты есептемегенде).

Жүргізуші куәлігін жоғалтқан жағдайда келесі құжаттармен Мамандандырылған ХҚКО-ға жүгінуге қажет: жеке куәлік; 073/у нысаны бойынша медициналық анықтама (жүргізуші куәлігінің мерзімі өткен жағдайда ғана ұсынылады); мемлекеттік бажды төлеу туралы түбіртек (құны – 1,25 АЕК). Кассаға кезекте тұрмау үшін онлайн-сервис арқылы жүргізуші куәлігін алу үшін мемлекеттік баж төлеуге болады, немесе өтініш берген кезде QR коды арқылы электрондық төлем жасауға болады.

## 15 НАУРЫЗ МАРТА РЕФЕРЕНДУМ

Әрқайсымыздың дауысымыз маңызды!

### ҚҰРМЕТТІ РЕФЕРЕНДУМҒА ҚАТЫСУШЫ!

Егер Сіз 2026 жылғы 15 наурызда дауыс беру күні өзіңіздің тіркелген жеріңізден тыс жерге баратын болсаңыз, қалай дауыс бере аласыз?

Ол үшін 2026 жылғы 14 наурызда сағат 18:00-ге дейін Сіз өзіңіздің учаскелік комиссияңызға жазбаша өтінішпен жүгініп, жеке басыңызды куәландыратын құжатты ұсынуыңыз қажет. Комиссия Сізге есептен шығару куәлігін табыс етеді.

Есептен шығару куәлігін сенімхат негізінде өкіл арқылы да алуға болады. Сенімхатты нотариаттық куәландыру талап етілмейді.

Есептен шығару куәлігі жоғалған жағдайда ол қалпына келтірілмейді және оның төлнұсқасы берілмейді.

Бір елді мекен шегіндегі басқа учаскеде дауыс бергісі келетін азаматтарға есептен шығару куәлігі берілмейтініне назар аударыңыз.

Дауыс беру күні өзіңіз болатын жердегі учаскеде есептен шығару куәлігін көрсетіңіз. Учаскелік комиссия Сізді дауыс беруге арналған тізімге енгізеді.

Толық ақпарат алу үшін өзіңіздің елді мекеніңіздің өкімдігінің call-орталығына хабарласуға болады.

### ӘРҚАЙСЫМЫЗДЫҢ ДАУЫСЫМЫЗ МАҢЫЗДЫ!

Қазақстан Республикасының Орталық референдум комиссиясы  
www.election.gov.kz

## «ДАУЫС БЕРУГЕ АРНАЛҒАН БЮЛЛЕТЕНЬ»

2026 жылдың 15 наурызында «Жобасы бұқаралық ақпарат құралдарында 2026 жылғы 12 ақпанда жарияланған Қазақстан Республикасының жаңа Конституциясын қабылдайсыз ба?» деген сауал бойынша республикалық референдум өтеді.

Референдумда әрбір қазақстандық жеке дауыс береді. Бюллетень жеке басын куәландыратын құжатты көрсеткен кезде референдумда дауыс беруге құқылы азаматтар тізімі негізінде беріледі. Содан кейін Сіз бюллетенді алғаныңыз туралы тізімге қол қоясыз.

Бюллетень жасырын дауыс беруге арналған кабинетке толтырылады. Бюллетенде Сіз өзіңіз жақтап дауыс беретін жауап нұсқасының оң жағындағы бос шаршыға кез келген белгі қоясыз. Бюллетенге қарындашпен белгі қоюға, сондай-ақ оған қандай да бір түзету енгізуге болмайды. Толтырылған бюллетенді дауыс беру жәшігіне саласыз. Әрқайсымыздың дауысымыз маңызды!

Қазақстан Республикасының Орталық референдум комиссиясы

## 15 НАУРЫЗ МАРТА РЕФЕРЕНДУМ

Әрқайсымыздың дауысымыз маңызды!

### ДАУЫС БЕРУ ҚҰҚЫҒЫН БЕРЕТІН ЕСЕПТЕН ШЫҒАРУ КУӘЛІКТЕРІ

Азамат тұратын жері өзгерген кезде басқа референдум учаскесінде дауыс беру үшін есептен шығару куәлігін ала алады

Есептен шығару куәлігін 27 ақпаннан бастап алуға болады

Есептен шығару куәлігін беру 14 наурызда сағат 18.00-де тоқтатылады



**01** Дауыс беру кезінде азамат есептен шығару куәлігін және жеке басын куәландыратын құжатын ұсынады (электрондық нұсқасын да көрсете алады)



**02** Учаскелік референдум комиссиясы азаматты республикалық референдумға қатысуға құқығы бар азаматтардың тізіміне енгізеді және дауыс беруге арналған бюллетень береді



**03** Есептен шығару куәлігі бір рет пайдаланылады және азамат дауыс берген учаскеде қалады

**!** Жоғалған есептен шығару куәліктері қалпына келтірілмейді! Есептен шығару куәлігі бір елді мекен ішіндегі басқа учаскеде дауыс беруге қатысқысы келетін азаматтарға берілмейді!

Қазақстан Республикасының Орталық референдум комиссиясы  
www.election.gov.kz



# НАУРЫЗ – ЖАҢАРУДЫҢ БАСЫ

### ТОҚТЫ.

Айдың алғашқы жартысы барлық жағынан сәтті болғалы тұр. Барынша тиімді пайдаланып қалуға тырысыңыз. Мәселен жұмысқа, кәсіпке байланысты, сондай-ақ іскерлік кездесулерге, тіпті қызметтен өсуге де байланысты мәселелерді талқылауға қолайлы. Өз тарапыңыздан мәселелерге өте маңыз беретінізді, жана белестерді бағындыруға дайын екеніңізді көрсете біліңіз. Табыс оңайлықпен келмейді. Әрине көп қиындық болмағаны жақсы. Дегенмен сабыр сақтап, максатқа қарай қадам жасай білсеңіз көп нәрсеге қол жеткізесіз.

Жеке өмірде де өзгерістер болуы мүмкін. Барлығының ашық, айқын болғанын қалайсыз. Бәлкім жасырын әрекеттерден шаршадыңыз. Бұл жерде көп нәрсе серігіңіздің өз сезімдерін, немесе күмәндарының ашық айтуына байланысты. Елдің барлығына әрекетіңіз ұнай бермеуі мүмкін. Кейбіреулер үшін басқалардың еркімен санаспайтын диктатор көрінесіз.

Айдың екінші жартысында абыр-сабыр ештеңе жоқ, бәрі бірқалыпты. Әсіресе ұзақ мерзімді жоспарларды жүзеге асырып жатқандар кезең-кезеңімен максатқа жақындап келеді. Көптеген Тоқтылар үшін ағымдағы мәселелерді шешу мен ауқымды максаттарға қол жеткізу арасында үйлесімділік жоқ сияқты. Айналадағылар үшін бұл белгідегірдің ойы қандай екендігі түсініксіз, содан да әдеттегіден көп келіспеушіліктер орын алады.

Наурыз айында күш-қуат көп болып тұрғанымен денсаулыққа байланысты проблемалар орын алуы мүмкін. Тіпті созылмалы сырқаттар сыр беруі де ықтимал. Бас ауру, ұйқысыздық та мазалайды. Күш-қуатты қалпына келтіру үшін демалысқа мән берген дұрыс.

### ТОРПАҚ.

Наурыз айы барлық жағынан сәтті. Ескі жоспарларды, жүрекке жақын идеяларды жүзеге асыруды қолға алыңыз. Бәлкім айналадағылар бірден қолдау жасау қоймас, дегенмен қиын сәтте қолданып сөзатын одақтасарды табуға болады.

Күнделікті тірлік өз ағынымен жүріп жатыр. Ағымдағы міндеттерді тез атқарып тастап, жаңаны қолға аласыз. Кейбір Торпақтар алдағы уақытта табыс әкелетін коммерциялық жобаларды батыл қолға алады. Есіңізде болсын аса тәуекелге бара бермей, ақырын жүріп анық басқан дұрыс. Негізі осы қасиет бәсекелестерден озып шығуға ықпал етеді.

Жеке қарым-қатынастарда жеңілдікті тануға болмайды. Есесіне барлығы жақсылыққа өзгереді. Жақын адамыңыз үшін оны түсінгеніңіз, қолдағаныңыз маңызды. Наурыз айы – ашық әңгіменің, мойындаудың, сондай-ақ үлкен өзгерістерге әкелетін шешімдердің кезеңі. Бір ретгік сезімдерге бас ұрмаңыз. Ақылмен іс ітесеніз, өкілбеісіз.

Денсаулық мәселесінде қиындық жоқ. Көптеген Торпақтар күш-қуатының артықтануымен сезініп, өз қуатын спортпен айналысуға, салауатты өмір сүруге тырысады. Дегенмен әртүрлі жарақаттардан аулақ болу үшін техникалық қауіпсіздікке мән берген жөн.

### ЕГІЗДЕР.

Айдың бас жағы – дамудың, өсудің уақыты. Өзгерістерге дайын жандар үшін көптеген қызықты мүмкіндіктер пайда болады. Әрине максатқа жету үшін көп күш жұмсау керек. Еңбек босқа кетпейді.

Іскерлік және жеке қарым-қатынаста абай болу керек. Кейбір жандар өзіңізге жақсы көрініп, сенімніңізге ие болғысы келеді. Ондағы ойлары алдап-сұяп, өз максаттарына пайдалану.

Айдың екінші жартысында іскерлік қарым-қатынастарға байланысты қиындық туындайды. Жана міндеттер пайда болады, соған орай көп еңбектенуге тура келеді. Нәтижесі текке кетпейді, қаржылық жағдай жақсармай. Алайда тапқан ақшаны жұмсауға асықпаңыз. Көп ұзамай оны қайда жұмсау керектігі белгілі болады.

Айдың бас жағында көңіл-күй көтеріңкі болғанымен, уақыт өте келе көңіл-күйіңіз түседі. Айдың екінші жартысында сезімге бой алдырмаңыз. Өйткені тым әсершіл боласыз. Өз-өзіңізді сақтап, денсаулығыңызды күтіңіз.

### ШАЯН.

Өмірдің барлық саласында жақсылық көп. Бұл ұзақ мерзімді жобаларды қолға алуға, жана маңызды максаттарға қадам жасауға қолайлы. Бір міндеттен екінші міндетке секіріп кетпес үшін, міндетті басынан анықтап алу үшін жоспар жасап, іс-қимылды айқындап алған дұрыс. Көп нәрсе керек емес жағдайда бас тарта білуге, қажетсіз нәрсеге жоқ деп айта алуға, күш пен қаржыны болашағы бар іске бағыттауға байланысты.

Романтикалық қарым-қатынастарға өте қолайлы ай. Айдың бас жағындағы таныстық жаңа кезеңнің бастауы болуы мүмкін. Мәселен бұған дейін некеде тұрмаған Шаяндар өзінің өмірлік серігін табуы мүмкін. Ал кейбіреулері өз-өзін жаңадан тани бастайды, өз сезімдерін түсінуге тырысады. Есесіне өз-өзіне сенімді болады. Ал бұған дейін өзіне деген сенімділігі аз еді.

Наурыз айы денсаулықты нығайтуға, аурулардың алдын алуға ыңғайлы кезең. Есіңізде болсын, ағзаның мықтылығын тексеремін деп эксперимент жасаудың қажеті жоқ. Қайсыбір нәрсенің шегі болатынын ұмытпаңыз. Көңіл-күйдің көтеріңкі болуы үйлесімділік пен тепе-теңдікке байланысты. Көп жүктеменің, жанды қинайтын жаттығулардың жақсылығы бола бермейді.

### АРЫСТАН.

Басқа айларға ұқсай бермейді. Өзіндік ерекшелігі бар. Көптеген міндеттерді шешу үшін көп қажыр керек. Өзіңіз күткендегіден де көп. Бәлкім уақытпен санаспай еңбек етуге, немесе басқалардың проблемасын шешу үшін көп күш жұмсауға тура келеді. Көптеген Арыстандар кәсіби бағытта кедергілерге кездеседі. Сондай-ақ бұған дейінгі таңдауының дұрыс еместігіне көз жеткізеді. Қаржы мәселесі де оңай емес. Кіріс бұрынғы қалпында қалады, ал шығындар көбейе береді. Сондықтан да бюджетті бақылап, ақша мәселесіне қатысты шешімдер қабылдауға асықпаған дұрыс. Ауқымды ақшаны жұмсамас бұрын, алдымен соның қажеттілігін ойланғы алыңыз.

Жеке қарым-қатынаста да оңай ештеңе жоқ. Бір жағынан өз проблеманыңды шешумен айналысып, жақын адамыңызға көңіл бөле алмайсыз. Бәлкім ортақ жоспарларды өзгертуге тура келеді, әсерінен өзара қарым-қатынаста өкпе-реніш, түсінеушілік пайда болады. Екінші жағынан өзіңізге қолдау қажет болған кезде қолдау болуы қиындыққа соғады. Содан да кейбір Арыстандар бұған дейін маңызды көрініс қарым-қатынастарға күмәнмен қарай бастайды. Қалай болғанда да шешім қабылдауға асықпаған жөн. Барлығын ойлап, таразылап алу үшін уақыт керек. Негізі маңызды қадамдар жасауға қолайлы тыныш кезді күте біліңіз.

Ай бойы қиын болғандықтан көңіл күйі де соншалықты көтеріңкі емес. Бұл созылмалы аурулардың сыр беруіне әсер етеді. Сондықтан да алдын алуға тырысыңыз. Денсаулықты нығайту үшін қажеттіңіз бәрін жасаған жөн.

### БІКЕШ.

Бикештер үшін де қиындау, қарама-қайшылықты ай. Бірден нәтиже, табыс болмайтындығын біліп тұрғанымен, көп жұмыс істеуге тура келеді. Басқалар не айтқанда да өз жоспарынан ауытқымай үлдіксіз еңбек ете беру керек. Жастар үшін қиын, ал ересектер өз тәжірибесі және өз күшіне деген сенім арқылы кедергілерден өтіп шыға алады.

Әдеттегіге қарағанда жұмыс көп. Негізі қаржылық өсім бар, бірақ бірден бола қоймайды. Бәлкім, төлемдер кешігеді, сондықтан да алдын ала сақтанып, кейбір шығындарды қысқартқан дұрыс. Наурыз айы несие алуға, немесе белгілі бір мерзімге қарызға зат алуға қолайлысыз.

Романтикалық қарым-қатынастар да сәтті бола қоймайды. Бәлкім сүйікті адамыңыздың өзіңізге деген өкпесі бар. Ашық әңгімелесу барлық кезде жағдайды реттей бермейді. Бәлкім маңызды бір қадам жасау қажет болар, бірақ оған өзіңіз дайын емессіз. Жүйке жұқарады.

Жүктеме көп болғанына қарамастан ай бойына көңіл-күйіңіз көтеріңкі. Көзге көп салмақ салмаңыз, сондай-ақ аллергиядан сақтаныңыз.

Айдың екінші жартысында демалысқа уақыт бөліп, күш-қуатты қалпына келтіруге тырысыңыз.

### ТАРАЗЫ.

Қиылыға беріліп, құр босқа үміттенудің қажеті жоқ. Негізі өмірге шынайы көзқарасын қараған жөн. Бекерге армандап, қиялдана беру бұл айда көп кедергілерге әкелуі мүмкін. Әсіресе жас Таразылар үшін. Көңіліңізге қолайлы болып тұрғанымен нақты деректерге назар аудару керек. Негұрлым осыны ертерек түсінсеңіз, соғұрлым ай да табысты болады.

Бұл айда қызықты кездесулер, таныстықтар жетіп-артылады. Айналыңызда керемет жандар толып жүр. Оның біріне ғашық болып қалсаңыз таңқалудың қажеті жоқ. Дегенмен сезімді ақылға сала біліңіз. Әсіресе некеде тұрғандар үшін. Бір сәттік қызығушылық үшін жылдар бойғы қарым-қатынасты үзудің қажеттілігі бар-жоғын ойланғыңыз. Өзіңіз үшін бағалысын таңдаңыз.

Денсаулық сыр береді. Созылмалы аурулардан бөлек, шаршау, немесе артық жүктеме көңіл-күйге әсер етеді. Ересек Таразылар тамақтану режиміне мән берген дұрыс. Қатаң диета ұстамағанмен, асқазанды абайлаған жөн.

### САРЫШАЯН.

Әрине бәрі оңайлықпен өз-өзінен келмейді. Дегенмен бұл айдағы қиындықтарды жеңуге болады. Көптеген Сарышаяндар өздері дайын проблемалармен бетпе-бет келеді, содан да оларды жеңуге тәжірибелері жеткілікті. Бәлкім бұрынғы қателіктерді жөндеуге, немесе мән бермеген жайлардың ақырын реттеуге тура келеді. Уақыт көп кетеді, жүйкені де шаршатады. Дегенмен жеңімпаз болуға күш жеткілікті.

Қаражат мәселесінде абай болу керек. Артық шығындарды доғарған дұрыс. Наурыз айы соншалықты жаман деуге келмес, бірақ ақша мәселесінде сақтық керек. Бұл бизнеске қаржы салуға, кәсіби өсуге де байланысты. Мысалы кәсібилікті арттыруға арналған курстардың өзіңізге пайдалы екендігіне сенімді болмасаңыз ақшаның тәуеліне асықпаңыз.

Көптеген Сарышаяндар үшін бұл айда жақын адамдарының қолдауы өте маңызды. Бұл белгідегілер үшін өзін түсінетіндердің, өзіне кез-келген жағдайда көмекке келетіндердің, жанын жұбататын сөзді тауып айта алатындардың орны ерекше. Дегенмен аса сақтық қажет: кейбіреулер көп уәде бергенмен сөзінде тұрмауы мүмкін.

Денсаулыққа қатысты мәселе жоқтың қасы. Керісінше көптеген Сарышаяндардың қуаты әдеттегіден көп. Бұл қуатты пайдалы бағытқа жұмсама, зияны да болуы мүмкін. Сондықтан да демалыс уақытын жоспарлап, спортпен айналысқан дұрыс. Бірақ әр нәрсенің шегі барын ұмытпаңыз.

### МЕРГЕН.

Айдың бас жағын тиімді пайдаланған дұрыс. Өйткені бұл уақыттың орны бөлек. Жаңа жұмыс іздеген Мергендер қызықты ұсыныстар алады. Кейбіреулері қызмет баспалағанын көтеріледі. Өз бизнесін дамытып, табыс табуға күш пен қаржы жұмсап жүргендер жақсы кіріс кіргізеді.

Көптеген Мергендер үшін жеке қарым-қатынас кейінгі орында. Дегенмен үйлесімділік бар. Айдың бас жағында жақсы таныстықтар, қызықты адамдармен кездесулер жеткілікті. Тіпті ғашықтық сезімі де болмай қалмайды.

Айдың екінші жартысының қиындығы бар. Іскерлік қарым-қатынаста сақтық керек. Әріптестермен, басылықпен арадағы қарым-қатынаста түсінеушіліктер орын алуы мүмкін. Бұған дейін жақсы қарым-қатынаста болған адамдар өзіңізді дұрыс түсіне алмайды, ал бұрынғы одақтасар тек өз максаттарына қол жеткізуді көздейді.

Сезім мәселесінде өте сезімтал, әрі шыдамсызсыз, әдеттегіге қарағанда. Бұл жақын адамдарыңызды таңқалдырады. Тіпті кейбіреулері ескертпелеріңізге ренжіп, немесе өкпелеп қалуы мүмкін.

Айдың екінші жартысында көңіл-күйіңіз құлазиды. Имунитетіңіз әлсіреп, вирусты аурулар сыр беруі мүмкін. Әрине артық жүктемелер денсаулыққа әсер етеді. Ұйқысыздық орын алып, бас ауруы мүмкін. Тамақтану режимін сақтаңыз, күш-қуатты қалпына келтіруге уақыт арнаңыз.

### ТАУЕШКІ.

Жұмыста, қызметте, кәсіпкерлікте алға ілгерілеушілік бар. Бірақ көп күшке түседі. Табыс өзіңінен жеңіл келмейді. Бәлкім өзіңіздің де, өзгелердің де ісімен айналысуға, жаңа дағдыларды меңгеруге, басқалардың тәжірибесін үйренуге тура келеді. Кәсіби қарым-қатынаста, байланыста абай болу керек. Әңгіме сөзі көп, күмән тудыратын адамдардан қашық жүрген дұрыс. Олармен байланысқаннан зияны болуы мүмкін. Біреулермен әріптестік туралы келіспес бұрын, алдымен оның өзіңізге пайдасына сенімді болыңыз.

Қосымша жұмысқа ынталы адамдар үшін табысын көбейту мүмкіндігі бар. Жеңіл ақшаға үміт артудың қажеті жоқ. Жасаған жұмысыңыз, еңбегіңіз лайықты бағасын алып, жақсы ақы төленеді. Сонымен қатар пайдалы байланыстар арқылы болашағы бар, коммерциялық жобаларға қатысуыңыз мүмкін.

Өзіңіз бастамашы болып білсеңіз, жеке өміріңізге жақсылыққа қарай өзгеріс бар. Тағдырға үміт артып, отыра беруге болмайды. Жаңа таныстықтар үшін ашық болсаңыз, онда әртүрлі іс-шараларға қатысыңыз. Қарым-қатынасыңызға жаңалық енгізіңіз келсе, жақын адамыңызға қызықты нәрсе ұсына біліңіз. Әлем сізге қарсы емес, қолдап тұр. Бірақ алғашқы қадамды өзіңіз жасауыңыз керек.

Денсаулық үшін жақсы ай. Дегенмен артық жұмыс, артық жүктеме көңіл-күйге әсер ететінін есте ұстаныңыз. Әсіресе сүйек пенен буындардың созылмалы аурулары барлардың сырқаты сыр беруі мүмкін.

### СУҚҰЙШЫ.

Күрделі ай. Нақтылық, анықтық жетіспейді. Ақырына дейін айтылмаған әңгімеден, емеурін білдіруден шаршаған Суқұйыштар өзінің ойындағы жауабы жоқ көп сұрақтардың анығын білермін деген оймен ойланбаған қадамдар жасауы мүмкін. Өкінішке орай мұның зияны көп. Сондықтан да бір нәрсе жасамас бұрын оның соңын ойлап, сақтық танытыңыз. Бұрын оп-оңай атқарып жүрген кәсіби міндеттерде кедергілер болуы мүмкін. Әріптестермен, серіктестермен, басылықпен қарым-қатынас күрделеніп, бұрынғыға қарағанда қиындайды. Бұл жағдайда сабыр сақтап, шешім қабылдауға асықпаңыз. Есіңізде болсын ойланбай жасалған іс қаржы шығынына әкелуі мүмкін.

Жеке қарым-қатынаста да қиындықтар бар. Көңіл-күй тұрақты емес. Көңіл-күй тербелісінде қауіпті тұстар жеткілікті. Есіңізде болсын, бір сәттік сезімнің жетегінде кетуге болмайды. Ақылмен шешкен жөн. Қанша жерден ғашық болғанымен бүгінгі күнді ғана емес, болашақты да ойлау керек. Қазір бұл дұрыс емес сияқты көрінгеннен кейін дұрыс шешім қабылдағаныңызға өз-өзіңізге риза боласыз.

Наурыз – денсаулыққа қамқорлық жасайтын, ағзаны нығайтатын ай. Бұған дейін курстық процедуралар қабылдауды ойлап жүрсеңіз, уақыты келді.

### БАЛЫҚТАР.

Айдың жақсылығы көп. Барлық бастамаларды жүздіздер қолдап тұр. Іскерлік әлемінде елеулі өзгерістер бар. Бірақ бәрі қызмет аясын өзгертісі келіп жүрген Балықтар үшін мүмкіндік айы. Асығу міндетті емес. Егер де әлдеқандай бір білім, немесе дағды жетпей тұр деп ойласаңыз, онда кәсібилікті жетілдіруден бастаңыз. Уақыт жеткілікті.

Айдың екінші жартысында ақша түсімі бар. Негізі ай бойы қаржыға қолайлы, тек өзіңіз көп ақша жұмсаудан, күмәнді тұстарға қаржы салудан бойды аулақ ұстаныңыз. Ірі заттар сатып алуға болады, бірақ несиеге емес.

Бұл айда қызықты кездесулер, жаңа таныстықтар жеткілікті. Жеке өмірде үлкен өзгерістер орын алады. Балықтарға қимылдаудың да қажеті жоқ. Махаббат өзі тауып алады. Жұптасқан жұптар үшін де жақсы ай. Бірге романтикалық саяхаттарға шығу, немесе жаңа іс бастау сенімді жаңартыды.

Денсаулыққа да күнә жоқ. Дегенмен теріге назар аударыңыз. Тері әдеттегіге қарағанда өте сезімтал болып тұр. Сондықтан да күннің суығынан, күннің көзінен, теріге әсер ететін басқа да жағдайлардан сақтаныңыз.